

N. S. Hruščov danes v Beogradu

Sovjetski premier prispe danes ob 13. uri na letališče »Beograd«

Danes ob 13. uri bo prišel na beograjsko letališče predsednik ministrskega sveta ZSSR in prvi sekretar CK KP SZ Nikita Sergejevič Hruščov s svojo soprogo Nino Hruščovo in družino. Spremljali ga bodo tudi sekretar centralnega komiteja KP SZ Andropov, prvi sekretar moskovskega mestnega komiteja KP SZ Jegorčev in prvi sekretar leningrajskega oblastnega industrijskega komiteja KP SZ Tolstikov. Premier Hruščov se je z zadovoljstvom odzval povabilu, naj del svojega dopusta preživi v Jugoslaviji, ki mu ga je izročil predsednik Tito med svojim obiskom v ZSSR decembra lani.

NIKITA SERGEJEVIČ HRUŠČOV

Nadaljevanje koristnih stikov

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 19. avgusta. — Potovanje prvega sekretarja CK KP SZ in predsednika sovjetske vlade Nikite S. Hruščova na odhodu v Jugoslavijo očejujejo tu kot nov korak v krepitvi prijateljstva in sodelovanja med obema državama, ki nadaljevanje koristnih stikov, ki so se doslej razvili med najvišjimi voditelji Sovjetske zveze in Jugoslavije.

V tem pogledu opozarjajo na lanski obisk predsednika Tita v Sovjetski zvezi ter na uradni obisk predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Leonida Brežnjeva v Jugoslaviji.

Glasi CK KP SZ »Pravda« je danes v rubriki »Vest iz tujine« objavilo poročilo iz Beograda o pripravah na srečanje s sovjetskim premie-

tijskega posestva v Vojnici, s čim tovarne »Crvena zastava« v Kragujevcu itd.

S pridržkom, da s svojim članom ne more pretendirati na temeljito analizo razvoja Jugoslavije, Burkov nadalje pravi: »Prizadeval sem si samo v določeni meri ponazoriti nesporno resnico, da v Jugoslaviji ustvarjajo socializem, ne pa restavrirajo kapitalizem, kot to dokaj pogosto pišejo kitajski časopisi.«

Članek o Jugoslaviji objavlja tudi list »Literaturnaja gazeta«. Napisal ga je Boris Leontijev, ki je — pod naslovom »V socialistični Jugoslaviji — nanizal vrsto zelo zanimivih ugotovitev« — tem, kar je videl, in o tem, kar je posnel iz razgovorov z mnogimi ljudmi.

Sovjetski radio je v današnjih oddajah prav tako objavil vesti, nanašajoče se na bližnji obisk premiera Hruščova v Jugoslaviji. Radio je informiral sovjetske državljane tudi o tem, kakšen pomen prisoja jugoslovanske javnosti temu dogodku.

R. BAJALSKI

Tuja pomoč Skopju

BEOGRAD, 19. avg. (Tanjug). V Moskvi so danes podpisali sporazum o izročitvi sovjetske tovarne za gradnjo montažnih hiš iz izgotovljenih delov kot darilo Sovjetske zveze na račun pomoči za obnovo Skopja. Na podlagi tega sporazuma bo Sovjetska zveza čimprej dobavila Jugoslaviji kompletno opremo za omenjeno tovarno, medtem ko bodo sovjetske organizacije nudile brezplačno tehnično pomoč pri gradnji tovarne. Tovarna bo imela zmogljivost 35.000 kvadratnih metrov stanovanjske površine na leto.

Znani argentinski arhitekt in urbanist Rodriguez je danes obiskal jugoslovanske veleposlanstvo v Parizu in izrazil željo, da bi odpotoval v Skopje in z drugimi strokovnjaki, ki so se prostovoljno prijavili, pomagali pri obnavljanju glavnega mesta Makedonije.

Rodriguez je od sedaj opravljal v svoji domovini zelo odgovorne funkcije. Med drugim je bil tudi direktor za konstrukcije v argentinskem ministrstvu za gradbeništvo. Brazilska vlada ga je povabila, da sodeluje pri izgradnji glavnega mesta Brazilije in še nekaterih drugih mest, udeležil se je še mednarodnega kongresa »Problemi Benetke«, sedaj pa kot stipendist francoske vlade proučuje planiranje gradbenih konstrukcij.

George Kennan o odnosih med Vzhodom in Zahodom

»ZDA zmotno dajejo prednost vojaškim vidikom«

WASHINGTON, 19. avg. (AP-AFP). Bivši ameriški veleposlanik v Moskvi in pozneje v Beogradu George Kennan je v intervjuju po ameriški televiziji govoril o odnosih med Vzhodom in Zahodom. Izjavil je, da bi »nenavadna pogodba med državami Varšavske zveze in NATO lahko prinesla ZDA nekatere koristi, če bi utrla pot drugim sporazumom s Sovjetsko zvezo, ne bi pa onemogočila rešitve nemškega problema«.

Kennan je odločno podprl moskovski sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov. Ko je odgovarjal na vprašanja o nadaljnjih razorožitvenih ukrepih, je izrazil prepričanje, da je slika vidika sredstev za prevažanje atomskega orožja na velike daljave bolj realistična metoda za uresničitev dejanske atomske razorožitve, kot če bi na primer skušali doseči opustitev proizvodnje jedrskih surovin, katerih zaloge so že ogorotne. Bivši ameriški diplomat je razen tega izjavil, da ne ve, zakaj je potrebno, da ZDA pri svojih zaveznikih v NATO vztrajajo na ustanovitvi multilateralnih atomskih sil. »Tu so ZDA zmotno dale poudarek bolj vojaškim kot političnim aspektom.«

Kennan je potem spregovoril o nemškem problemu, rekoč, da je »razdeljena Nemčija še vedno potencialno najnevarnejši problem v Evropi«.

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Washington:

ZA KLAVZULO

Bivši ameriški veleposlanik v Jugoslaviji George Kennan se je zavzel za to, da bi v trgovinski izmenjavi z Jugoslavijo obnovili klavzulo največjih ugodnosti. Kennan, ki je po televiziji odgovarjal na vprašanja novinarjev, je rekel, da naj ZDA razvijajo normalne trgovinske stike z Jugoslavijo, pri čemer je poudaril, da Jugoslavija izvaja neodvisno zunanjo politiko.

JANEZ STANIC

Beograd:

GOSTJE IZ DANSKE

Studijska delegacija mesta København, ki jo vodi predsednik mestnega sveta danskega glavnega mesta Henri Stjernqvist, je včeraj obiskala predsednika skupščine mesta Beograda Milijana Neorčiča. Gostje iz Københavna so dopoldne položili venec na grobove osvoboditeljev Beograda, si ogledali beograjski sejem in Novi Beograd. Milijan Neorčič jim je priredil kosilo.

Atene:

OPOZICIJA

Predsednik Združene levice (EDA) Pasalidis je predlagal voditeljem opozicijskih strank v Grčiji, naj opozicija združi svoje sile v boju za svobodno parlamentarne volitve v državi. Voditelj opozicijskih strank je poslal Pasalidis pismo, v katerem poudarja, da je zagotovitev svobodnih, demokratičnih volitev edini način, da napravijo konec politični krizi v Grčiji. Kairo:

Ugodno za sporazum

Včeraj: podpis Bonna

Dehler za kontrolne postaje v ZR Nemčiji

MOSKVA, 19. avgusta. TASS poroča, da je odpravnik poslov zahodnonemškega veleposlanštva v Moskvi danes podpisal sporazum o prepovedi jedrskih poskusov v ozračju, vesolju in pod vodo. Kakor javlja Reuter iz Washingtona in Londona, sta predstavnik zahodnonemške vlade danes podpisala besedilo sporazuma tudi v glavnih mestih ZDA in Velike Britanije.

Bonska vlada je potem v soboto predlagala ameriški vladi, naj bi vprašanja v zvezi z zmanjšanjem svoje napetosti proučili na svetu Atlantske zveze, »preden bi se o njih pogajali predstavniki Vzhoda in Zahoda«. Politični opazovalci v Bonnu označujejo ta bonški predlog kot »jasen izraz nezaupanja zahodnonemške vlade do ZDA, kar zadeva njeno skrb za nemške življenjske interese«.

Podpredsednik Bundestaga in ugledni pravni Liberalne stranke Thomas Dehler se je v izjavi za dornmundski list »Westfälische Rundschau« zavzel za vzpostavitev kontrolnih postaj, s katerimi bi se preprečilo izvedbo jedrskih poskusov.

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Ameriški vojaški šefi za moskovski sporazum

Senat bo glasoval o sporazumu v začetku septembra

WASHINGTON, 19. avgusta. (AP). Šefi skupnega štaba ameriških oboroženih sil — komandanti letalstva, mornarice in kopenskih sil — so danes podprli moskovski sporazum o prepovedi jedrskih poskusov.

Načelniki skupnega štaba oboroženih sil ZDA so v senatnih odborih za zunanje zadeve in za obrambo ter v odboru za atomsko energijo izjavili, da ne bi podprli tega sporazuma, če ne bi bili prepričani, da so ZDA predvidevale varnostne ukrepe.

Komandant letalstva general Lemay, komandant kopenskih sil general Wheeler, komandant pomorske pehote David Shoup in komandant mornarice admiral David Mc Donald so prav tako izjavili, da podpirajo tudi mnenje šefa skupnega štaba generala Taylora o moskovskem sporazumu.

Demokratski voditelj v senatu Mike Mansfield je po enotodenski razpravi v senatnem odboru izrazil upanje.

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Sprejema pri predsedniku Titu

BEOGRAD, 19. avgusta. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes dopoldne v poslopiju Zveznega izvršnega sveta sprejel novega izrednega poslanca in pooblaščenega ministra Izraela v Jugoslaviji Abrahama Kidrona, ki mu je izročil svoje poverilnice.

BEOGRAD, 19. avgusta. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes dopoldne v poslopiju Zveznega izvršnega sveta sprejel guvernerja Kalifornije Edmunda Browna in se zadržal z njim v razgovoru.

Med sprejemom, ki mu je prisostvoval generalni sekretar predsednika republike Bogdan Cernobrnja, je guverner Brown izročil za Rdeči križ Jugoslavije svoj osebni prispevek kot pomoč žrtvam potresa v Skopju.

NASTOP VOJSKE MED ZADNIMI DOGODKI V KONGU (BRAZZAVILLE). Kongoške vojaške patrulje v jecih prihajajo na stražo pred vladno palačo. Foto: AP

Subandrio: Sporazum iz Manile je treba dosledno uresničevati

Težave glede opazovalcev na Saravaku in Severnem Borneu

DŽAKARTA, 19. avgusta (Tanjug). — Indonezijski zunanji minister dr. Subandrio je danes govoril o problemu Malezijske federacije. Rekel je, da ta problem še vedno ni rešen in da bo treba še veliko truda, da bi našli rešitev, sprejemljivo za vse prizadete strani.

Dr. Subandrio je govoril funkcionarjem zunanjega ministrstva ob 18. obletnici indonezijski neodvisnosti.

Poudaril je, da je treba sporazum, ki so ga v Manili sklenili Indonezija, Malaja in Filipini, uresničiti v skladu s duhom in črko sporazuma. Pri tem je Subandrio opozoril na nekatere znamenja, ki kažejo, da se skuša Velika Britanija pri uveljavljanju maniljskega sporazuma izneveriti njegovemu bistvu.

Indonezijska vlada — je poudaril Subandrio — si bo nadalje prizadevala po diplomatski poti najti rešitev, tako da bi lahko poslali indonezijske, filipinske in malajske opazovalce v Saravak in na Severni Borneo.

Dr. Subandrio se je po sestanku s funkcionarji zunanjega ministrstva posvetoval z načelnikom general-

štaba indonezijskih oboroženih sil generalom Nasutionom.

Predstavniki zunanjega ministrstva Harsono je po sestanku v ministrstvu izjavil, da je dr. Subandrio indirektno napadel britansko vlado, ker ni dovolila, da bi več kot štirje opazovalci spremljali delo posebne komisije OZN v Saravaku in na Borneu. Po izjavah nekaterih funkcionarjev bo odgovornost za dejanje britanske vlade, če bodo nastale kakšne ovire ali neredi med delom posebne komisije, ki naj bi ugotovila, ali je prebivalstvo Saravaka in Severnega Bornea za priključitev k Malezijski federaciji.

O tem vprašanju piše danes tudi »Merdeka«, ki poudarja v uvodniku, da je »nemogoče ugotoviti dejansko mnenje prebivalstva v britanskih kolonijah Sara-

vaku in Sabahu — ki naj bi se priključili Malezijski federaciji — če stoji nad njim kolonialisti in njihovi sodelavci, ki držijo dve koloniji v strahu z bajoneti in puškami«. List piše, da imajo prebivalci teh področij, ki so proti federaciji, le eno izbiro — ali da se v nasprotju s svojo voljo izrečejo za Malezijsko federacijo ali pa da se znajdejo v zaporu. List poudarja, da mora misliti OZN upoštevati to dejstvo.

»Indonesian Herald« komentira sklep Velike Britanije, da dovoli pritji v Saravak in na Severni Borneo samo štirim opazovalcem iz Indonezije, s Filipinov in Maleje. »Takšne nenavadne omejitve, ki jih postavljajo Velika Britanija, so vzbudivale na svetu upravičeno še večji dvom o britanskih trditvah, kakršno da je razpoloženje javnosti do Malezijske federacije,« piše list in zaključuje, da se člani misije OZN ne bodo mogli lotiti svojega dela, dokler ne bo urejeno vprašanje opazovalcev z Maleje, Filipinov in iz Indonezije.

BRIGADIRJI SESTAVLJAJO OGRODJE ZA MONTAŽNE HIŠE — V naselju Djorče Petrov že stoje nekaj montažnih hiš, treba pa jih bo zgraditi še veliko. Sestavljanje ogradij za montažne hiše ni težko delo, zahteva pa precej natančnosti. Treba je vrtati luknje in napak ni mogoče popravljati. Pri tem delo pomagajo našim brigadirjem tudi strokovnjaki iz inozemstva, predvsem iz Nemške demokratične republike. Foto: Petrović

Opozicija napada J. Nehruja

KP Indije podpira premiera in zahteva odstranitev reakcionarjev

NEW DELHI, 19. avg. (Reuter). Opozicija je danes ostro napadla vlado premiera Nehruja v spodnjem domu, ko se je začela razprava o zaupnici vladi in o razpisu novih volitev. Vlado je danes prvi napadel bivši predsednik Kongresne stranke in minister za prehrano v prvi Nehrujevi vladi Kripalani.

Kripalani je ocenil vladno notranjo in zunanjo politiko za neuspešno, rekoč, da »indijska politika neangaziranja ni nedotakljiva in da jo je treba spremeniti«. Na notranjem torišču pa je obdolžil vladno, da spravlja deželo v

brezizhoden gospodarski položaj.

Zahteval je, da je treba izglasovati zaupnico vladi premiera Nehruja, razpisati nove volitve in sestaviti koalicijsko vlado, če na volitvah nobena stranka ne bo dobila

potrebne večine.

Predlog, ki naj bi glasovali o nezaupnici vladi, je bil sprožen dejansko že prejšnji teden. Tedaj se je za predlog izrekel v spodnjem domu 72 članov opozicije in so sklenili, da bodo o tem razpravljali na današnji seji spodnjega doma.

Namestnik voditelja skupne komunističnih poslancev Mukeržij se je v razpravi izjavil, da bo opozicija glasovala za zaupnico vladi.

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

»Velika trojica« bo odprla zasedanje Generalne skupščine?

WASHINGTON, 19. avg. (Tanjug). Tukajšnji politični krogi zdaj spet precej zanesljivo trdijo, da se bodo Kennedy, Hruščov in Macmillan udeležili otvoritve zasedanja Generalne skupščine OZN in v imenu svojih držav deponirati moskovski sporazum. »New York Times« prav tako piše o tej možnosti, vendar pa pravi, da bo udeležba predsednika Kennedyja na otvoritvi zasedanja odvisna od glasovanja v senatu, ki bo istega dne, to je 17. septembra. List poudarja, da bi navzočnost treh državnikov nedvomno vplivala na prihod voditeljev drugih držav. Svoj prihod so že napovedali Ben Bela, Pearson in Betancourt. Če pa »velike trojice« ne bo na otvoritvi zasedanja — pravi »New

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Temeljito zastavljeno delo

Okviri sedemletnega načrta za razvoj zdravstvenega varstva

Za zdravstveno varstvo prebivalstva je predvideno v sedemletnem družbenem programu razvoja naše socialistične republike važno mesto. Priorave gradiva za okvirni program dela se je lotila v maju imenovana skupina strokovnjakov in družbenih delavcev, ki ji predseduje Stane Selih, republiški sekretar za zdravstvo. Načela, ki jih vodijo pri njihovem delu, odražajo stopnjo razvoja, ki smo jo že dosegli, ter cilje ki jih želimo doseči v prihodnjih letih.

Pri načrtovanju programa pa so sestavljali moralni računati s dvema osnovnima načeloma: z bodočim razvojem materialne osnove v zdravstvu in z nadaljnjim usmerjanjem zdravstvene politike, ki predstavlja vsebinski del te družbene službe.

Da je bilo delo solidno zastavljeno, govori bogat izbor dokumentarnega gradiva in statističnih podatkov, ki jih ima naša zdravstvena služba na razpolago in ki služijo za utemeljevanje pri podrobnih izdelavi sedemletnega plana. Tako je potrebno pri sestavi plana upoštevati značilnosti demografskega gibanja prebivalstva, to je naravni prirastek, doselitev in izselitve prebivalstva, značilnosti umrljivosti zaradi tuberkuloze, infekcijskih bolezni itd., ter naraščanje umrljivosti zaradi obolenj srca in ožilja, novotvorb, nezdov itd. Upoštevati je tudi treba iz-

razite spremembe starostne strukture socialne sestave in podobno.

Iktrati s temi pokazatelji pa je nujno najti tudi boljše vzporedje razvoja v sami organizaciji zdravstvene službe, kar najugodnejši odnos med gradnjo bolnišniških kapacitet in izpopolnitvijo ambulantno poliklinične službe. Le tako se je namreč moč v dolgoročnejšem programu izogniti nesmotrnosti trošenju materialnih sredstev ter na osnovi potrebe in možnosti ustvariti funkcionalno učinkovito in enotno zdravstveno organizacijo. V sedaj pripravljene gradivo so sestavljalec programa tudi glede tega v veliki pomoč precizni in obsejni statistični podatki, ki prikazujejo sedanjo stopnjo razvoja zdravstvenih zavodov ter dokumentirajo usmeritev za bodoča leta.

Važna postavka pa bo v sedemletnem planu razvoja zdravstvenega varstva od-

merjena tudi vzgoji strokovnega kadra, tako da bo tudi glede tega doseženo potrebno sorazmerje preračunano na potrebe in specifičnosti posameznih zdravstvenih dejavnosti. Pri tem bo še posebej poudarjena usmeritev v preventivo, okrepjeno dispansersko dejavnost, ki naj bi v popolnejši, modernejši opremljeni poliklinično-ambulantni službi zmanjšala pritisk na bolnišnice. Kljub temu pa bo seveda velik del finančnih sredstev potreben za gradnjo novih bolnišniških kapacitet, kjer bi želeli dvigniti posteljni fond od sedanjih 7,4 bolnišniških postelj na 1000 prebivalcev vsaj na 9 postelj na 1000 ljudi. S sedanjim številom bolnišniških postelj je naša republika na 18. mestu med evropskimi državami, in sicer za Sovjetsko zvezo in pred Romunijo.

Kar zadeva izdatke za zdravstvo, smo v minulosti lahko zabeležili iz leta v leto znatno naraščanje, pa tudi predvidena realizacija sedemletnega načrta kaže že v sedanjih osnutkih ponoven močan dvig. Strojinski razvoj v medicini, znanstvene metode v organizaciji zdravstvenega varstva, obsežna raziskovanja predvsem na področjih preprečevanja obolenj pa naj bi zagotovili realizacijo vsebinskih nalog sedemletnega načrta.

MARIJA NAMORS

Zabeleženo

Koristna anketa

Eden izmed bistvenih problemov, ki danes moti razvoj proizvodnje, je fluktuacija delovne sile. O vzrokih in posledicah »preseljevanja« ljudi iz službe v drugo službo je dosti govora že dolgo, toda strokovne analize teh problemov nimamo. Zato je toliko bolj razveseljiva pobuda zveznega zavoda za produktivnost dela, ki se je začela teh pojavov lotiti z vso potrebno skrbjo in natančnostjo. Za začetek se je omejila na najbolj problematično področje, to je na industrijo, kjer je fluktuacija najpogostejša in kjer povzroča verjetno tudi najhujše posledice.

Anketa je organizirana po tako imenovanem statističnem reprezentativnem vzorcu: zajela bo le del zanj najbolj interesiranih podjetij, vendar pa po tem sistemu, da bodo dale analize objektivno sliko. Obsega vse jugoslovanske področje v Sloveniji je vključeno vanjo 31 podjetij. Anketa tudi v izbranih podjetjih ne bo zajela vse delovne sile, temveč se je tudi tu poslužila posebnega ključa: predvsem jo zajema kader z visoko in srednjo strokovno izobrazbo, in sicer ti, ki je šel skozi podjetja od začetka leta 1961 dalje in tisti, ki je v podjetjih zaposlen sedaj.

Iz vprašanih na vprašanih polih je razvidno, da zanimajo sestavljalce ankete tako rekoč vsi problemi, ki so povezani s fluktuacijo delovne sile: gibanje delovne sile v omejenem času, vzroki za fluktuacijo in pa tudi širši podatki, ki so potrebni za strokovno in znanstveno obdelavo statistične dokumentacije ter potrebnih študij za odpravljanje vzrokov za fluktuacijo.

Vsi, ki so imeli priložnost seznaniti se z vprašaniki te ankete in sistema zbiranja podatkov, so tudi že sproti izražali zanimanje, da se ta anketa, kakršno si žele podjetja celo za svoje potrebe. Zato ni čudno, da so prav razlita podjetja v Sloveniji sklenila, da bodo probleme fluktuacije spremljali po sedanjem sistemu ankete še naprej za sebe.

Glede na tako mnenje pri samih udeležencih ankete, ki so sicer skeptični in več kot raznolični do velike večine podobnih anket, lahko torej upamo, da bomo ob koncu leta, ko bodo podatki zbrani in obdelani, prišli do zares strokovnih analiz o vzrokih in posledicah fluktuacije tako za posamezno gospodarsko podjetje in posameznika kot tudi za naš celotni gospodarski razvoj. Lahko smo prepričani, da bo pokazala anketa vrsto neresenih problemov na področju kadrovanja v družbenih službah. Predvsem lahko sodimo, da bodo analize gradiva, ki ga bodo udeleženci posredovali, našim strokovnim kadrom, ker je anketa tudi sestavljena tako, da je prav te probleme (zlasti fluktuacijo ljudi z visoko strokovno izobrazbo) mogoče proučiti z različnih vidikov. Z druge strani pa tudi izkušnje gospodarskih organizacij, ki so zasnovale svoje izobraževalne centre na osnovi analize fluktuacije (na primer kramarstva »Sava«), kažejo, da so prav ti podatki najbolj pomočniki za usmerjanje strokovnega izobraževanja.

D. S.

Ribiške ladje za Čile

Beograjski trgovinski podjetje »Brodolimpex« je sklenilo pogodbo o prodaji starih ribiških ladij Čilu. To bodo prve ladje, ki jih bodo jugoslovanske ladjedelnice zgradile za Čile.

Ribiške ladje za čilske narčneke bo zgradila ladjedelna »Sava« v Mačvanski Mitrovi in sicer približno v desetih mesecih. Opremljene bodo z najsoodbojnimi napravami za iskanje in za lov plavne ribe. Sodobne ribiške ladje je »Brodolimpex« doslej izvažal v Tunizijo in na Cejlon.

Dobrica Čosić: Skopski zapiski

Skopski čudež

Z radovednostjo ameriškega Ripleya za nenavadne pojave na tem svetu bi lahko sestavili dolg seznam neverjetnosti. Na primer: Skopje danes fotografirajo bolj kot Firence, danes v Skopju nismo srečali nikogar s kupaletom. Mene najbolj zanimajo take neverjetnosti: v teh dneh je Skopje edino mesto na svetu, ki nima zapora. Mesto brez ječe ne zado, ker ne bi bilo nikogar, ki bi bil v njej, temveč zato, ker ga nimajo kam zapreti. Skopski jetniki so neke med koruzo ali na kaki livadi, pod velikim nebom. Ali je kdo med njimi zaradi tega vesel?

VABILO NA RAZSTAVO

Porušena hiša mi ponuja vabilo: Dimitar Pandilov Avramovski ima čest da ve pokani na svečeno otvaranje na jubilejnat izložba 1923-1956 v umetniški paviljon (pod Kaletom) v nedeljo 7. oktobra 1956. godina po 11 čast.

Velik slikar si, ti mrtvi Pandilov. Posobno cenim tvojo vsebinsko in slovo dohodnost: ostal si zvest motivom prihodov in odhodov, čakanih in srečanih, ljudskim potovanjem. Slike z železniškimi postajami in vlakni nosijo veliko sporočilo: tudi mesta potujejo, tudi mesta odhajajo. Kot naši vlaki. Tvoje ime zasluži ulico v novem Skopju, a tvoja slika sobo v narodni galeriji. Samo če ti ni zemlja razgrala vseh plemen.

OPTIMISTIČNI NAUK

Vem: na tem svetu je mnogo dobrih, hrabrih, modrih, človeških ljudi. Mnogi taki so prišli in so tukaj iz vseh krajev Jugoslavije, prihajajo pa tudi od drugih narodov. Vendar jih nikoli nisem toliko videl in čutil kot te dni v Skopju med Makedonci.

Makedonci nas uče dobrote na vsakem koraku in v vseh človeških položajih. Makedonci nas uče hrabrosti, ki ni samo trenutni podvig, temveč opredeljen v življenju in za življenje. Makedonci nas uče trpljenja in vztrajnosti, ki ni pasivnost in resignacija, temveč neumorno boj za človeški smisel našega življenja. Makedonci nas uče vrednine in pripravnosti tudi tedaj, ko se uresničujo človeški apokaliptični prividi. Makedonci nas uče mnogo starih, običajnih vešnih modrosti, ki so jih pridobivali in pridobili v stoletjih makedonskega trpljenja, boja in vztrajanja. Makedonci se upirajo tudi tej skopijski smrti in tej težki preizkušnji smrti in zgodovine svoje domovine. Makedonci bodo tudi našim pokopanim zaplešali svoje »veselotone« in zapeli svojo žalno in večno pesem.

Prve hišice v naselju Djorče Petrov

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

SKOPJE, 18. avgusta (Po telefonu). Na gradbišču Djorče Petrov I., kjer nastaja prva stanovanjska kolonija novega Skopja, njegov prvi satešt, je veliko glav pokritih s papirnatimi kapami. Veliko golih, zagorelih, potnih, sklonjenih, napetih hrbtov. Gradbišče je se vedno v horizontu. Lepo je delati, ko se zares dela. Ne bojim se, da ne bi bile te hiše že čez mesec vseljive.

Potem smo se ustavili še v mladinskem taboru, ki stoji bližje Skopju. Iskali smo komandanta tabora, pa nam je dekle v štabnem šotoru dejalo, da je tovariš Dragan v Ulici aveh krampov v Parku ljubezni, kjer nadzoruje, kako hranijo malega tabornega psa.

Med šotori, pod katerimi je kar puhtelo in v katerih je počivala popoldanska izmena, je vse čisto. Od nekod so prišle celo rože. Kjer je teh rož malo več, je trikrat tri metre velik park z napisom »Park ljubezni«. Tu je tudi pes, ki ga hranijo s čevapčiči, čokolado in bonboni. Tu je zbrano pol tabora in cel koš nasvetov.

Psa smo našli med ruševinami. Bil je zasut med zidovi in je vse obnemogel, pri poveljuje tovariš Dragan Radaković, komandant tabora. Sedaj je postal miljenec vseh brigadirjev, ki se ubadajo z njim, da je mali črnček že kar objesten.

Od tovariša Dragana zvešmo tudi, da je fant iz Prijedorja, da v Beogradu študira umetnostno zgodovino in da je tudi poklicni mladinski funkcionar.

Koliko brigadirjev je tu? Zdi se mi, da jih je natanko 842. Tu je štirinajst brigad. Majhne brigade so, da gre delo laže od rok, da ga lahko bolje organiziramo. Toda, te številke zelo malo povedo. Veste, to so najbolj nenaadne mladinske brigade, kar jih poznam. Bil sem v mnogih brigadah, na mnogih akcijah, toda ta je res imenitna. Na vse brigade so zvezne po svojem značaju, zbrani so najboljše brigadirji. Med tistimi, ki so se po delu na avto cestah prijavili za Skopje, smo izbrali najbolj močne. Zato so tudi zahvalni na sestanku vsega tabora, da brigade sploh ne prirejejo nobenih medsebojnih tekmovalnih, nobenih udarniških naslovov. Stimulacija nam ni potrebna. Vsi moramo delati kot udarniki.

Delali bomo tu do konca meseca, potem pridejo še nove izmene. V glavnem delavsko kmečka mladina in posebej mladinci iz gradbenih podjetij. Delež mladinskih

OPOMIN

Tudi Skopje je potrdilo: spet smo veliki v času, ko moramo umirati, ko moramo dati vse, ko nas smrt grabi za vrat, ko smo v usodnih dilemah. Če bi naredili obračun, česa vsega ne bi smelo manjkati v naši družbi in kako smo tehnično neopremljeni in kaj bi sodobna družba vse potrebovala, potem bi morali v primeru Skopja priti do svarihih ugotovitev. Se vedno smo zelo neracionalni, nesodobni, neudnikoviti, čisto smo grandamini, v siromaštvu in inferiornosti luksuzni. Dostikrat več govorimo kot delamo in to je v nas in pri nas najslabše.

Tudi mi ljudje smo kot naše hiše in stvari razpokali v skopskem potresu in vidimo se bolje kot drugače. In ne kažemo samo moči, samo zavesti, samo hrabrosti in volje, kažemo tudi blato in črepije epohe za nami, ki živi v nas žilavo, ki nam kaži perspektive in čisto krajša korak. Do kolen, nekateri tudi do vratu, učimo v tej jevantinski, balkanski, primitivistični miselnosti. Navidezno in frazersko ocenjujemo fraze in občutke, v resnici pa jim ne poznamo prave vrednosti niti bolj samotne vsebine. Tudi po naših mladih dneh se vleče nekakšna umelna etika. Velika sreča bi bila za nauk o mnogo bolj kritičnem odnosu nas, če bi nam tudi skopski potres dal nauk do družbenega življenja in narodnostnega bistva, do take in tolike zgodovine in preteklosti v nas. Bilo bi zares revolucionarno, če bi nas tudi skopski potres mobiliziral za nekatere resne negacije in radikalne spremembe.

KOBLICE

Ko sem noke našel stopal iz njihovega vrvenja v Skopje, sem blodil po ulicah, da bi jih silal. Nasel nisem niti ene. Če niso vse koblice v skopskih vrtovih umrle, in to gotovo niso, so se gotovo tudi one oklenile prvih kolenc trav in zdaj močijo brez svojih godal.

Drugo noč sem jih vendarle nekaj našel in silal: eno na kupu peska ob nekakšnem gradbišču, nekaj drugih pa na betonskem stebru svetilke na Dušanovem mostu. Od nam igrajo. Nimam jih za strahopetce. A danes, deveta ura zvečer je, lovi lačna mačka na prazen trgu maršala Tita po kupih palnih strojev, okrog zobarskega stola in po razbitih avtomobilskih kobilicah. Gledal sem in trepetal: kdo naj se bo jih smilil: lačna mačica ali pevec — kobilice. Potem sem šel po ulici maršala Tita, po glavni skopski ulici, po skopskem korzu, ki je nekad prav v tem času vrel in kipel od mladenčev in deklet, in sredi te ulice sem šel

med kobilicami. Korzo je poln kobilic. Smrdi po razpadanju, smrdi po starim, grenkem prahu. Mesec vso noč preiskuje podrti skopska podstrešja.

ČAS IN MOST

Neki čas se je vendar ustavil 26. julija ob petih in sedemnajst minut. Umrl je tudi on. Čas živi s svetom, ki ga ustvarja, meri, potrjuje. Se se lahko spominjamo. A izgubili smo mnogo stvari in razlogov, da se spominjamo. Izgubili smo svoje stvari, predmete, hiše, grobove, pisma, knjige, spomine. Še najbolj nam preostane, to da se spominjamo ravno smrti nekoga časa, ruševin časa.

Ta skopski ubijalec je posebno sovražil zgodovino in vse njene. Polomil in nprušil je skoraj vse do epohe prednapetega betona. Ta epoha pa je bila v Skopju še vsa mlada in šibka. Skopskemu ubijalcu se je moško upri Dušanov most. Ta most, večni kot nebo. Kot da je Vardar samo zato, da teče pod njim. Vprašujem se: ali bo reka živela dalj kot most?

Dušanov most je večnost. Samo on v Skopju. Potrdilo, da je Skopje večno. Okoli njega bo zrastle nov in mladi čas. Graditelji Skopja bodo izdali zgodovino, lepoto in smisel spomina, če ne bodo postavili bodočega mesta tako, da mu bosta srce in oči Dušanov most. Ta roka zgodovine, ta glasha življenja, to človekovo ovekovečenje nad reko prehajanja in minljivosti. Slava njegovim graditeljem in ustvarjalcem. Slava mu, večni je.

ŠESTI AVGUST 1963

Odnosel sem iz Skopja dragoceno stvar: violino velikega skopskega violinista. Nasel sem godajo med ruševinami. Tudi, ki so videli, da sem vzel violino, so razumeli, da me pri tem niso vodile kristoljubne in sebične pobude. Celo dragi jim je bilo, bili so nekako ponosni, da tudi jaz poleg tolikih drugih spoštujem njihovega velikega glasbenika, da sem brskal po ruševinah pred nagljenimi ostanki hiše, tvegajoč, da me zasuje opeka, ko bi se dotaknil carobnega godala. Glavno jim je, da Skopjanci ni umrl, da je preživel 26. julij 1963. Zdaj je v nekem pribežališču. A takoj, ko se bo naselil v montažni hišici, bo naprej pripravljati svoje koncerte za veliko turnejo po vseh kontinentih. Ta največji umetnik, kar ga je rodila makedonska in naša dežela, ta virtuos, bolj strašen od Ojstraha in bolj tragičen od Denuhina, bo imel svoj prvi koncert po 26. juliju v Skopju. Prišel ga bom poslušat.

Vesti

Povečanje števila zaposlenih. — Mesečno povprečje števila zaposlenih v SFRJ je bilo v prvih petih mesecih letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta (ko je znašalo okroglo 3.167.000) le za dober odstotek ali za 32.000 večje. Število zaposlenih je bilo torej še znatno izpod planskih predvidevanj, ki obetajo v letošnjem letu 3 odst. povečanje. V Sloveniji smo se omenjenim planskim predvidevanjem z 2,6 odstotnim povečanjem, oziroma s povečanjem števila zaposlenih od 450.000 na 462.000 ljudi, precej približali. Če gledamo po posameznih dejavnostih, se je v SFRJ število zaposlenih seveda najbolj povečalo v industriji, in sicer za 36.000; v kulturno-socialni dejavnosti pa za 12.000 ljudi. Število zaposlenih v kmetijstvu se je povečalo za 8.000. V obrti se je število zaposlenih zmanjšalo za 16.000, v trgovini in gostinstvu za 5.000, v gospodarstvu za 2.000, v družbenih organizacijah in državnih organih pa za 8.000.

Nov obrat Metalne v Lendavi. — Ker lendavska naftna polja ne obetajo posebno ugodne perspektive, saj so vedno bolj siromašna, je dalo podjetje Nafta-Lendava pred nekaj meseci pobudo, da bi zgradilo poseben obrat mariborske Metalne. Podjetje Metalna je že v Krmelju na Dolenjskem z lastnim obratom, ki so ga tamkaj odprli, rešilo problem odvečne delovne sile, ki je nastal z opustitvijo premogovnika. Na podoban način bodo reševali problem zaposlenosti oblihi rudarjeve, ki jih bo po dograditvi obrata blizu 400 našo zaposlitev pri izdelavi nekaterih delov za gradbene žerjave in pri izdelavi vrtilnih strojev ter naprav, ki jih potrebujejo podjetja, ki se ukvarjajo z izkoriščanjem naftnih polj.

Proizvodnja koles v SFRJ in SR Sloveniji. — Jugoslovanska proizvodnja je znašala 1961. leta 240.674 koles, lani pa se je povečala za 10 odst. oziroma na 265.692 koles. Slovenska proizvodnja je znašala lani 84.781 koles ali za 23 odstotkov več kot 1961. leta. Hitrejša naraščanje proizvodnje koles kot v jugoslovanskem merilu beležimo v naši republiki tudi v prvi polovici letošnjega leta. V prvem polletju je bilo namreč v vsej državi izdelanih 152.000 koles oziroma za 3 odst. več kot v istem času lani; v Sloveniji (v Rogu) pa so v 6 mesecih izdelali 51.144 koles ali 26 odstotkov več kot v prvi polovici lanskega leta. Težnja počasnejše rasti proizvodnje koles v zadnjem času torej za Slovenijo ne velja in kaže, da bo v naši republiki letos izdelanih več kot 100.000 koles.

7 letni plan razvoja ladjedelništva. — V prvih razpravah, ki se tičejo izdelave 7 letnega plana za razvoj ladjedelništva, se predstavniki te panoge zavzemajo za podvojitev sedanjih proizvodnih zmogljivosti. Hrvatske ladjedelnice naj bi lanske proizvodnjo, ki je znašala 206.000 BRT, v 7 letih povečali za 460.000 ton. Tolikšno povečanje zmogljivosti ladjedelnic bi se seveda pomembno odrazilo tudi v našem izvozu, saj predstavljajo ladje, ki jih prodamo v tujino, skoraj 10 odst. vrednosti našega celotnega izvoza. Omenimo naj še, da prodamo zdaj v tujino 80—90 odst. vseh ladij, ki jih izdelajo naše ladjedelnice. S tolikšnim povečanjem kot zmogljivosti ladjedelnic, kot ga obetajo te prve razprave o izdelavi perspektivnega plana, bi se seveda morale občutno povečati tudi zmogljivosti vseh ostalih gospodarskih dejavnosti, ki sodelujejo pri opremljanju ladij (črne metalurgije, lesne industrije, elektronične itd.) in morajo pri opremljanju ladij opraviti obsežna dela, katerih vrednost znaša okoli 50 odst. celotne vrednosti ladij.

Javni potniški cestni promet. — Javni potniški cestni promet je bil v minulem mesecu zelo živahen, saj je bilo v primerjavi z istim mesecem v lanskem letu prepelanih 28 odstotkov več potnikov. V primerjavi 7 mesecih letošnjega leta s istim razdobjem 1962. leta je bilo prepelanih za 16 odst. več potnikov. Povečanje števila potniških kilometrov je znašalo ob primerjavi letošnjega julija z lanskim julijem 19 odst.; ob primerjavi letošnjega 7. meseca obdobja z lanskim pa 14 odst. Povprečna dolžina poti, ki je v juliju odpadla od enega potnika, je znašala 25 kilometrov. V mestnem potniškem prometu je bilo v prvih 7 mesecih letošnje prevoženih 26 odstotkov več kilometrov ter prepelanih 6 odst. več potnikov, kot v istem času lani.

Letos več kakovostnih vzorcev

1090 vzorcev iz 21 držav na IX. ljubljanskem vinskem sejmu

Vsakoletni mednarodni vinski seimi na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani postajajo iz leta v leto pomembnejše mednarodne prireditve, ki jim vedno bolj raste sloves po vsem svetu. Ta trditve velja v polni meri tudi za letošnji 9. mednarodni sejem vin. žganih pišč, sadnih sokov in opreme, ki bo za javnost odprt od 31. avgusta do 7. septembra 1963.

PRED VINSKIM SEJMEM. Sodobno opremljena vinska klet v Gornji Radgoni. Foto: M. R.

Naši vinski sejmi se pravzaprav delijo v dva dela: prvi je ocenjevalni, ki je zlasti pomemben za strokovne in komercialne kroge, drugi pa sejemski prireditve za javnost. Prvi, ocenjevalni del sejemske prireditve je letos v glavnem posebna komisija ocenila še vse vzorce sadnih sokov. Leti se vedno prihajajo, ker bodo za razliko od prejšnjih let ocenili letos sadne sokove iz letošnjih pridelkov, in to 23. in 24. avgusta.

Mednarodna komisija enologov degustatorjev je letos dobila v oceno 1090 vzorcev in žganih pišč iz 21 držav: Azija, Anglija, Avstralija, Avstrija, Bolgarija, CSSR, Finske, Francije, Grčije, Irske, Italije, Jugoslavije, Južne Afrike, Madžarske, Malte, DR Nemčije, ZR Nemčije, Norve, Zelandije, Romunije, Švice in Turčije. Vinskih vzorcev je bilo letos 936

(lani 750). Komisija je podelila 854 medalj (lani 667), in sicer 312 zlatih (175 lani), 462 srebrnih (487) in 80 bronastih (45). Za ocenjevanje je poslalo vzorce vin 186 podjetij, od teh 55 domačin in 131 inozemskih. Razen tega so degustatorji ocenili še 154 vzorce žganih pišč (lani 144), ki jih je poslalo 44 podjetij. Za žgane pišče je bilo podeljenih 146 medalj (lani 135) — 72 zlatih (52), srebrnih 73 (73) ter 1 bronasta (10).

Ze iz številčnih podatkov je jasno razvidno, da so bili vzorci vin in žganih pišč letos na precej višji kakovostni ravni. Ta sejem si je pridobil tolikšen ugled v svetu, da pošiljajo proizvajalci v oceno res samo najboljše vinske vzorce iz izbranih vinskih sort. Zlasti si je ta sejem pridobil mednarodno veljavo zaradi ocenjevalnih komisij, v katerih so številni mednarodni strokovnjaki, enologi in uradni predstavniki vlad

OBIRANJE HMELJA — Minuli teden so začeli v Savinjski dolini obirati hmelj. Hmeljišča so polna obiravcev, ki prihajajo iz vseh krajev Slovenije. Letošnja letina hmelja ni najboljša. Zaradi suše je hmelj droban in ga po količini ne bo toliko kot lani, je pa kakovosten. Na sliki: na hmeljišču KG Arja vas gre obiranje hmelja hitro od rok. Obiranci so »veterani« iz okolice Ptujja, ki pridejo vsako leto obirati hmelj v Savinjsko dolino. Foto: M. Remec

ZA ODRASLE IN OTROKE
PRIPRAVLJAITE

Royal

PUDING

in, med 30.000 kmečkih dru-

Novice

LJUBLJANA: Nacionalni atlas Slovenije. Institut za geografijo je po dogovoru z upravljavci sklada Borisa Kidriča prevzel nalogo izdelave nacionalnega atlasa. Do sedaj so že opravili večino dela, zlasti poglavja o prebivalstvu in o negospodarskih dejavnostih. Atlas bo obsegal vrsto kart s področja regionalne in družbene geografije. Služil bo kot osnova za regionalni plan Slovenije, njenih posameznih delov in urbanističnih načrtov posameznih krajev, uporabljati pa ga bodo lahko tudi v šolah in v javnosti nasploh. Izdajali ga bodo podobno kot v inozemstvu, po posameznih poglavjih, s stalnim izpopolnjevanjem. S tem bo atlas dobil svojo trajno vrednost in bo vedno ostal aktualen. V večini razvitih, deloma pa tudi v nerazvitih deželah že vrsto let izhajajo podobni atlasi. Le-te bomo v zameno za našega odslej dobivali tudi mi. Tako bomo lahko sproti zasiedovali gospodarski in družbeni razvoj ne same doma, temveč tudi v drugih državah.

CELJE: komorni moški zbor odpotoval v Arezzo — Za predstavnika jugoslovanskih moških zborov na letošnjem tekmovanju amaterskih pevskih zborov v Arezzo je bil po skupni kulturno-prosvetnega sveta Jugoslavije izbran komorni moški zbor iz Celja. Zbor bo pel v kategoriji moških zborov in v kategoriji narodnih pesmi. Na poti v Arezzo se je zbor danes ustavil v Trstu, kjer so drevi v Avditoriju gost Slovence prosvetne zveze priredili koncert v korist Skopja. Poseben program bo posnel tudi za slovensko oddajo trzanskega radia.

VIDEM-KRSKO: predavanja delavske univerze o Skopju — Na pobudo občinskega odbora SZDL je delavska univerza v Vidmu-Krskem priredila štiri predavanja o skopski katastrofi. Predavanja so bila v Vidmu-Krskem, Kostanjevici, na Senovem in v Brestanici. Predaval je novinar Celjskega tednika Jure Krasovec.

BEOGRAD: domaći filmski leksikon — »Tehnični knjige« v Beogradu je izdala popularni leksikon »Autori, glumci, filmovi«, ki ga je napisal Videta Lukić. V knjigo je zajel skoraj 2000 imen domačih in tujih filmskih delavcev z biografskimi podatki in zgoščenimi prikazi njihovih del. Posebej izstopa je Lukić izdelal predvno obdobje jugoslovanske kinematografije.

POREČ: »Kralj Edip« pred Marsovim templjem — Ob gostovanju ansambla Istrskega narodnega gledališča iz Pula so v Poreču prvič preizkusili novo prizorišče na prostem pred ostanki Marsovega templja iz 1. stol. n. e. Za Sofokleovo »Kralja Edipa« je bilo to kar najboljša razpoložena okoliščina. Predstava se je ustvarila med najbolj kvalitetne prireditve letošnjega poletnega kulturnega programa v Poreču.

REKA: »Otokar Keršovani« za beograjski knjižni sejem — Založniško podjetje »Otokar Keršovani« bo do beograjskega sejma knjig izdalo knjigo o življenju in delu Otokarja Keršovanija, na selmu pa se bo predstavilo še s šestimi knjigami del Branika Copicja in šestimi Stendhalovimi knjigami. Med novitetami, ki jih reška založba pripravlja za beograjski knjižni sejem, je tudi bibliofilska izdaja Jeseninovih pesmi z barvnimi ilustracijami Zdenke Balabaničevic.

BANJALUKA: kvaliteten program tudi v manjših krajih — Banjaluka je kot središče okraja zelo razvit kulturni center. V njej delujejo številne kulturno-umetniške ustanove, amaterska društva in gostujoče skupine. Republiške poslovalnice pa svoj program v ne nudijo tudi majhnim krajem, zato so se v Banjaluki ustanovili okrajno poslovalnica. Posla se je lotila kulturno-prosvetna skupnost okraja, ki si je zadala nalogo, da bo v drugi polovici maja in junija priredila sedemdeset programov. V petinsitridesetih dneh pa je poslovalnica presegla pričakovanja s tem, da je organizirala 138 prireditev.

DUNAJ: priznanje našemu ljubiteljskemu slikarju — Od 19. do 29. avgusta bo v stalnih raz-

stavnih prostorih Državne tiskarne na Dunaju razstavlja slikar - amater Tone Dolenc, asistent na inštitutu za sodno medicino Medicinske fakultete ljubljanske univerze. Razstavil bo okoli petindvajset olt. Naslednji mesec bo v istih prostorih razstavjal akad. slikar Miha Maleš. Na sliki: Tone Dolenc — V dvoje sam.

TOLEDO: Mel Ferrer kot El Greco — Filmski igralce Mel Ferrer se je navdušil za nov načrt: v lastni proizvodnji bo posnel biografski film o španskem slikarju El Greco. Ferrer bo film tudi režiral in igral v njem slikarjevo vlogo. Film bo posnel v Toledu.

RIO DE JANEIRO: poema pesnika Silve posvečena Skopju — Pesnik Brazil Silva je jugoslovanskemu veleposlanstvu v Rio de Janeiru poslal svojo novo pesnitev in spremno pismo, v katerem sporoča, da je delo posvečeno mestu Skopju in njegovim prebivalcem, ki jih je težko priznati katastrofalni potres. — Pesnik Silva piše, da je nesreča Skopja prizadela tudi njega. Ker pa nima druge možnosti, da bi pomagal Skopju, mu posveča svojo pesnitev kot izraz žalosti Brazilca ob veliki nesreči njegovih prijateljev. »Gojim iskrena čustva do jugoslovanskih narodov in do vaše domovine, ki mi je tako blizu, kot da je moja rodna domovina« je pesnik zaključil pismo.

MONASTIR: mednarodni folkorni festival — V tunizijskem mestu Monastiru se je včeraj začel mednarodni folkorni festival, na katerem sodeluje jugoslovansko kulturno društvo »Ivo Lola Ribare«. Jugoslovanski folkloristi so pripadeli otvoritvenemu nastop in prvi dan festivala so zato proglasili za jugoslovanski dan. Predsednik Burgiba je ob tej priložnosti priredil večerjo v čast jugoslovanskega veleposlanika Miloša Lalovića in našega folklorne ansambla.

NEW DELHI: veliki klasiki v indijskih jezikih — 36 velikih klasikov svetovne literature so prevedli v glavne indijske jezike. To delo je opravila indijska nacionalna akademija za književnost Sahitya ob pomoči UNESCO, ki je zaradi povezovanja kultur vzhoda in zahoda podaril akademiji tiskarski papir v vrednosti 5000 dolarjev. Med prevedenimi deli so na primer dela Moliera, Shakespeara, Machiavelija, Tukidida in Konfucija.

LIST Z GRAFIČNEGA BIENALA. — Bernhard Heisig (Dem. rep. Nemčija): Mlada žena s cigareto, 1962, litografija.

Razmišljanja francoskega pisatelja

Razgovor s Claudom Avelinom

Nisem se prvič pogovarjal s francoskim pisateljem Claudom Avelinom in ni bil prvič pri nas na obisku Claude Aveline, prijatelj Jugoslavije. Pravačprav je Aveline tako rekoč eden izmed pionirjev kulturnega mostu med nami in Francijo in čeprav je tokrat prišel k nam v glavnem na poletni oddih, je vendar imel opravkov kar precej, in še tisti večer, ko sva se pogovarjala, je dejal, da mora pred odhodom iz Ljubljane sestaviti pismo za spominski sestanek PEN kluba v Dubrovniku v Dubrovniku, ki se ga žal ne bo mogel več udeležiti.

»Sem namreč eden izmed »najstarejših preživelih« udeležencev znamenitega zasedanja PEN kluba v Dubrovniku pred 30 leti, ko je ta organizacija kot ena prvih mednarodnih organizacij odločno prelomila z nacističnim režimom ter izključila nacistične pisatelje iz svoje sredine. Pomen tega zgodovinskega kongresa spoznava človek še s preteklo »asa. Hitlerizem je moral zrasti, počenjat svoja nasilja in gozve-ti svoj zlo, za to, da smo v celoti spoznali, zakaj je že takrat šlo. Sicer pa sem o teh stvareh že pred mnogimi leti meditiral v svoji knjigi »Dolžnosti duha«. Hkrati pa mislim v tej spominskih poslanici z majhno aluzijo omeniti tudi poznejši sestanek PEN kluba v Dubrovniku leta 1950, ko so se francoski pisatelji, ki so nas takrat označili za stitistev, znova podali v Jugoslavijo. Zato ima za nas Dubrovnik kar dvojen pomen.

Claude Aveline je tudi tokrat prišel v Ljubljano iz Dubrovnika. Dober teden dni je prisostvoval tamkajšnjim festivalnim prireditvam. Omenil je, da je videl »Hamleta« v režiji dr. Foteza, pri čemer je zlasti pohvalil odlično igranje Marije Crnobori. Zanimiva je bila tudi njegova ugotovitev glede Držičevega »Skupaj«, se pravi »Skopuha«, to je teme, ki jo je »odelal tudi Moliera v svoji komediji »L'Avare«, samo časovno precej po Držiču. »Ne vem, ali je Moliera Držičevo komedijo poznal«, je menil Aveline, »verjetno pa sta oba imela za vir Plauta. Je pa

bilo pravo veselje in užitek prisostvovati živahni dubrovniški predstavi dubrovniškega komediografa, v kateri smo razumeli pomen slehernega stavka, čeprav so govorili igralci v nam tujem jeziku«.

Claude Aveline je v Ljubljani obiskal tudi uredništvo RTV in založbo Mladinska knjiga. V ljubljanskem radiu bodo od 5. oktobra dalje oddajali v zaporedju 40 večerov po 20 minut njegovo dramatično kriminalno zgodbo »Redni potnik na imenju«. V istem času pripravljajo to njegovo delo na pariski televiziji.

Ker bo tudi Mladinska knjiga izdala v kratkem njegov policijski roman »Dvojna smrt Frederica Belotat«, sem ga povprašal, kako to, da je pisatelj zasledil tako očitno na področje kriminalnega romana.

Pripovedoval je, da je ob svoji prvi objavi tega romana v Franciji pred mnogimi leti objavil tudi daljši uvodni esej o policijskem romanu, ki naj bi izšel tudi tokrat v slovenski izdaji in v katerem je orisal svoje stališče do te literarne zvrsti. »Že takrat sem napadel nasprotnike policijskih romanov, ki so zavzemali to stališče iz predsodka, češ da je to žanr nizke vrste. Sam sem trdil, da ni slabega žanra, če pa samo lahko, slabi pisatelji. Ali ni pisal sijajni pesnik Edgar Poe prav tako odlične kriminalke? Najboljša kriminalna drama je »Hamlet«, kajti v njem gre za vso značilno konstrukcijo policijskega kriminalnega žanra, samo da je hkrati vsebovan še Shakespeareov genij. Ali če pogledamo romane, bi skoraj rekel, da so najboljša dela med njimi, na primer »Zločin in kazena«, prav tako zanimiva s podobnimi elementi«.

Ker me je skoraj prepričal, sva se lotila še dveh, treh besed o njegovem siceršnjem najnovejšem literarnem delu. Povedal je, da bo že v septembru v Parizu izšla njegova nova knjižica z naslovom »Razmišljanja«.

V te meditacije sem povezal marsikaj — osebne spomine, razmišljanja o bogu,

ljubezni in družbi in še marsičem, vključno nekaj humorja, kajti zdi se mi, da je naše stolište preveč resno in da je treba pisati tudi o humorju, čeprav to je videti včasih že skoraj kot paradoks. In ker je danes na svetu — že toliko poslanic, z mojimi vredi, sem ciklus razmišljanj zaključil z ostro: »Vsakomur po eno poslanico«.

Dodal je, da je nedavno napisal tudi novo dramo, ki je že prevedena v angleščino in poljsko in ki bo verjetno v kratkem v Franciji ali v tujini doživela premiero. Ko sem ga vprašal, če je tematika sodobna, je odgovoril: »Vedno se rad borim proti predsodkom in proti že izdelanim idejam; iz tega konflikta raste tudi ideja te drame«.

Ker je s tem že načel tisto temo, okrog katere se večkrat sčeva v njegovih razgovorih, sem ga za konec še povprašal, kako gleda kot pisatelju na sedanjí trenutek v svetu in pri nas, ki je hkrati označen z nekim popuščanjem svetovne napetosti glede na atomsko nevarnost, se pravi na brzdjanje človeka samega, in glede na boj proti elementarnim silam narode, ki so se tako tragčno sprustile nedavno v skopskem potresu.

»Gotovo je prišlo na svetu do nekega popuščanja napetosti«, je meditiral Aveline, »vsaj na enem delu sveta, kajti nemir se je pravzaprav samo preselil. Kljub temu pa smo res lahko samo srečni, da sta obe veselejši pokazali pripravljenost za začetek in možnost popuščanja napetosti. Hkrati pa mislim, da so n. pr. Jugoslavlani sami že dovolj plačali v preteklih izkušnjah in da je vselej pametneje biti previden. Seveda, če bi bil človek vsaj nekoliko razumen, bi lahko spoznal, da je še nič koliko popuščil, na katerih bi se lahko v svojih silah sproščal, ne da bi se mu bilo treba bojevati v vojnah. Pri tem mislim tudi na Skopje, kjer se je narava v svoji sili spet enkrat pokazala hujša od človeka. Toda mar ni prav tak tragičen dogodek dejanska priložitost, da se človek pokaže vreden tega, kar je?«

BOGDAN POGAČNIK

Za študij mineralurgije ni zanimanja?

V naši industriji iz leta v leto uporabljamo več mineralnih rudnin, kot so: razne vrste apnenec, okrasnih kamnov, magnezit, dolomit, lapor, sljuda, azbest, barit in druge. Ti minerali so osnovna surovina za industrijsko proizvodnjo cementa, stekla, keramike, neogorljivi gradiv, azbestno-cementnih izdelkov in drugega izolacijskega materiala. Fizikalna in kemijska priprava rud za raznovrstne metalurške procese pa zahteva danes posebne visokovalificirane strokovnjake.

Zaradi naglega razvoja nekovinske industrije pri nas so na oddelku za montanistično fakulteto za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani ustanovili tudi osek za mineralurgijo. V naši industriji zadnji čas močno občutimo pomanjkanje visokovalificiranih strokovnjakov za vodjenje tehnoloških procesov, pripravo proizvodnje, kontrolo kvalitete proizvodov, kar hkrati povzroča tudi preprosto razširjanje surovinske baze in naraščanje ter izbira kakovosti proizvodov.

Učni načrt na oddelku za mineralurgijo zaenkrat ne predvideva delitve študija na prvo in drugo stopnjo iz vse razlogov. Kandidat, ki se odloči za študij mineralurgije, prvi dve leti posluša osnovna predavanja skupaj s študenti rudarstva in metalurgije in se šele potom ožje usmeri v svojo stroko. Prav zaradi tega se po prvi stopnji študija rudarji in metalurški lahko odločijo za študij mineralurgije in potem nadaljujejo študij na tem posebnem oddelku za montanistično. Po uspešno opravljeni diplomski študent na tem oddelku pridobi strokovno kvalifikacijo in naziv inženirja mineralurgije.

Prijave za vpis na oddelku za mineralurgijo so letos za skrbljivo iskane. Vzrok za to je morda, da je ta študij še bolj malo znan. Priročnik za visokošolski študij, ki bi lahko maturante in absolutente tehničnih srednjih šol s tem študijem seznanil, je izšel prepozno.

Na letošnjem republiškem posvetovanju o nekovinah so med drugim ugotovili, da je dotok visokovalificiranih strokovnjakov v nekovinsko industrijo zelo slab. Na oddelku za mineralurgijo so zato pripravili predlog, da bi se na ta osek v prihodnje lahko vpisovali tudi absolventi, ki so uspešno končali prvo stopnjo kemijske tehnologije in absolutni višje tehniške šole v Mariboru. Hkrati je osek za mineralurgijo zaprosil svet za nekovine pri gospodarski zbornici SRS, naj povabi nekovinska podjetja v Sloveniji k razpisovanju stipendij za ta študij.

Nevarnost je namreč, da zaradi pomanjkanja letnih strokovnjakov v nekovinski industriji ne bi šli v korak s sodobnim razvojem in težnjo: naše industrijske proizvodnje, ki iz leta v leto osvaja zahtevnejše tehnološke procese in ustvarja s tem nove proizvode.

N. L.

Prejeli smo

Objavljamo prispevek, ki načenja ob knjigi Pavla Zidarja »S konji in same nekatera aktualna vprašanja našega knjižnega pisarja. Odgovor uredništva Cankarjeve založbe, ki je Zidarjevo delo izdala, bo mo objavilo v jutrišnji številki.

Gre za vprašanje jezikovne kanibalizma v slovenski književnosti. Vrsice, ki jih naslavljamo slovenski javnosti v vrednost in našim književnim krogom v opomin, so se rodile iz postnega odpora. Povod je bilo začeti deset in toliko let nešteto. Zadnji suneč pa jim je dala pravkar izšla knjiga Pavla Zidarja »S konji in same«. Že ko sem pred dobrega pol leta v reviji prebral eno izmed Zidarjevih novel, ki sta sedaj izšli v knjigi, me je imelo, da bi povedal, da je povedati treba. Zarat čisto in dobrega imena slovenskega pripovednika in naše lepe besede. In še zato, ker danes ta dan ne bi smelo biti dovoljeno pisati tako prozo in delati take napake in se še šteti med slovenske sodobne pripovednike.

Čisto kratak bom skušal biti in spregovoril bom o dveh že zdavnaj kričeih problemih. O tretjem, o slovenski Pavla Zidarja, pa upam, da bo razen mene spregovoril še kdo drug. In tudi o tem, kakšen ne sme biti jezik našega sodobnega pripovedništva. Že leta in leta se v kritiki nekako izogibamo frontalnim napadom. Da to ni koristna, je kričel dokaz Zidarjevo poestje. O zadevah, kakršna je ta, je treba spregovoriti naravnost, razloženo in odločno. Takemu pisanju je treba napraviti konec. Razen če nečemo postaviti literarnega džungla. Problema, o katerih hočem spregovoriti, pa sta:

1. srbohrvaščina v slovenskih literarnih tekstih, in 2. vprašanje žargona in se posebej voljsko izrazje v slovenski pripovedni prozi.

Zidarjeva teksta sta naravnost bleščeča primera za oba. Prvo in drugo je dognal do kraja. Obe njegovi noveli, »Odnosi« in »Konje«, sta zajela iz vojaškega življenja, napisani na podlagi doživetij slovenskega novinarja, rekruta na poti iz Slovenije v skrajni južni del Srbije in (druga) med konji, ko služi kadroviski rok. On strani puščam nešteto banalnosti iz oba noveli, ki niso vredne slovenskega pripovednika, v upanju, da bo meritorno besedo o tem izrekla polikona književna kritika. Omejil se bom samo na neznanje in zlorabo jezika.

Zadnje desetletje in čez sem imel priložnost brati več slovenskih novel, ki so jih napisali predstavniki mladege rodu, nekaj celo pravi iz vojaškega življenja (Kovačič itd.), v katerih sem našel na dvoježnost. Prav nič nimam proti temu, da v danem primeru v slovenski prozi zavzemam tudi srbohrvaščina, ko spregovorijo kak pripadnik tega jezika. Toda spregovorim naj v resnici srbohrvaščina, tisti žlahtni jugoslovanski jezik, ne pa nekaj, kar je temu samo na zunan približno podobno.

Zidarjeva srbohrvaščina pa je takale: »prošel skozi gradu, »neobičajno bolj«, »iztukli se

Čez vsako mero!

brača», »nasmeškatje se malo«, »gospodin vojnik« (v vokativu), »jele« (namesto: je), »nekega Razpovedica«, »ma« (namesto: ama), »Efsane« (nešteto v vokativu) itd. itd. Fant, ki je po poklicu učitelj, bi moral imeti vsaj temeljne pojme o srbohrvaščini. Če jih nima, naj se ne spuša v stvari, ki jih ne zna. S takim pisanjem se samo smešimo, smešimo grdo in brez vsakršne potrebe.

Podoben primerov, ki so jih zagrešili drugi, bi lahko navedel celo rogi. Kako malomarni smo v tem pogledu, naj osvetli drug, prav tako svež primer. Julijka »Sodobnost« prinaša zapislek Aleksandra Colnika z novsadskega festivala jugoslovanske drame. Ko pisec govori o drami »Banović Strahinja« Forislava Mihajlovića Mihza, citira stri verze (uvodne) iz ene najlepših srbskih narodnih pesmi iste ga imena. In v teh štirih verzih je v »Sodobnosti« nič manj kot sedem napak! Nič seveda ni utegnil pogledati v drugo knjigo Vukovih srbskih narodnih pesmi (izdaja Prosveta, Beograd, 1953), kjer bi na 256. strani ugotovil, kako se tisti štirje verzji glasijo.

Resnično žalosten je pojav, da je več slovenskih mlajših pripovednikov s svojimi pripovednimi deli dokazalo, kako so si pokvarili svoj materin jezik v kraškotrajnem, kvečjemu enoletnem stiku s srbohrvaščino (na počinčih ali ko so služili vojake). Prav to dejstvo pa je zgovorno dokaz, da ti posamezniki ne znajo svojega materinega jezika. Odnos ta lažnosti, Zidarju se je v tem pogledu posrečilo doseči svojeversten rekord.

On ima v obeh novelah opraviti s spago, glazem, gacami, ketnico, košto, kisklo (celo z lj!), snopcem, znanjem, komiji, cegli, dekami (odeja) s plavo barvo, s smirglom s famijljami, kar zadeva pa srbohrvaščino z: odčrki, ravnicami, gradelami, razhodi (odčis inventarja), odstojanj, postrojenimi bataljoni, lulami, česargijami, z leki in leksarko, z rumenilom, pederasi in z glagoli: zajejavati, potolči (v pomenu potrepljati), nabiti se (v pomenu: obstojati, stisniti se v gručo) itd. itd. Res žalostna jezikovna integracija. In vsega tega se je menda naučil tisto leto, ko je bil v Srbiji, kajti lanska prva knjiga njegove proze je bila zdaleč čistejša.

Res je, da Slovenci nimamo niti približno izdelanega vojaškega izrazja. Zato pa kljub vsemu ne gre, da kat Zidar prenašamo kar koli iz srbohrvaščine brez slehernega kriterija in premisleka. Zidar je celo toliko len ali neobčutljiv za jezik, da je v slovenščino prenesel ne shr. »česargij« (česalo za živino), ampak ji je dodal črko »r« in jo nenehno imenuje »česargijae«.

Kakšna je Zidarjeva slovenščina, se boste prepričali iz nekaj stavkov. Takole pravi: »Nabiti smo se okoli nifu, ona dva, pa sta odgovarjala — no čim seveda« (str. 30). »In z lic kakor kruske i jubeke« (33). »Ta bečasti jutranji smeh, ko se človek razveštuje« (v rit 53). »In vlak je začel teči« (33).

Prav ob Zidarjevem primeru se človek opravičeno vprašuje, kaj je z umetniškim in jezikovnim in stilističnim kriterijem naših uredništev? Kam smo zabredli. In skromno bi prosil javnega odgovora.

TONE POTOKAR

»VISOSKA KRONIKA« V IZVEDBI SKOFJELOSKIH AMATERJEV — Z uprizoritvijo dramatizacije Tavčarjeve »Visoške kronike« se bodo v soboto, 24. avgusta, začele škofjeloske poletne prireditve.

Branislav Nušić

48

Avtobiografija

Prevedel DAVORIN KAVLJEN

V igalskem pokliu je zlasti všečno, da opravi igralec maskiran svojo javno izpoved, svoje delo, svoje naloge. To delajo sicer tudi vsi drugi v življenju, razločeno med njimi in igralci je samo to, da si vzame igralec pravo masko, masko, ustrezno vlogi, katero igra: sebičnost maskira kot sebičnost, zlobo kot zlobo in hudobijo kot hudobijo, v življenju pa je drugače, tam je vloga, ki jo igramo, eno, krinka, ki si jo nadeneemo, drugo. Politik, na primer, nadene svoji sebičnosti krinko rodojiljavo; nasilnik nadene svojemu nasilju krinko pravice; bogataš nadene svojemu oduševstvu krinko dobrotljivosti; razuzdanka nadene svoji izkušnosti krinko preproščenosti, hudobnež pa nadene svojim nasvetom krinko prijetljivosti.

In ko so šli vsi ti poklici z vsemi svojimi dobrimi lastnostmi mimo mene, sem še vedno stal z diplomom pod pazduho, neodločen, kam bi in v kateri stari, med advokate, časnike, igralce ali uradnike?

Pravijo, da ni napak, če v precepu pobaraš izkušnost za svet, čeprav izkušnosti nič ne preveč ne cenim. Pravijo, da je izkušnost mati modrosti. Se mogeče, toda mati izkušnosti je lahkomišelnost, kajti če ne bi bilo lahkomišelnosti, tudi izkušnosti ne bi bilo.

Polzvedel sem, kje je pisarna izkušnosti in kdaj sprejema stranke, potem sem jo vprašal za svet: »Imam vseučilsko diplomu, ki mi omogoča, da postanem advokat, časnika, igralec ali uradnik. V druge poklice mi ta diploma zapira vrata. Razdvojen sem; kam bi?«

»Pojdi v državno službo« mi je odgovorila izkušnost.

»Pa bi rajši v kak svoboden poklic.«

»V katerega?«

»Recimo, v advokatskega.«

»Advokatskega?« je rekla izkušnost in dvignila obrvi. »Če boš ravnal po zakonu, boš vse žive dni stradal, če pa boš mimo zakona, tedaj, brat moj, ni treba med advokate. Pojdi v gozd in prestrežaj popotne ljudi, tako boš prej obogatel in za takšno opravilo ne potrebuješ nikarkršnih šolskih pričeval. Ali kaj drugega? Nedožni slabo plačajo, krivi pa nimajo denarja. Ali, da boš morda dajal ženam nasvete, kako naj se ločujejo od mož, ali najemnikom, kako naj ne plačajo najemnine, ali vaskim županom, kako naj se zaradi zapravljenih davkov izmažejo pred sodiščem. Vse to so drobničarje. Kaj drugega je, če ti pridejo v pest bratje, ki so dedovali po bogatem očku, in če se te celo posreči napraviti med njimi zdrabo. Ker če se brate spro, se pravdajo vse žive dni; ti, advokat, pa si pravi dedič tistega velikega premoženja in živš na račun takšne dediščine kakor mali bog. Da, ampak takšna priložitost je redka, na to se ne moreš zanašati.«

»Pa časnika?«

»Časnika?« se je začudila izkušnost in obrvi so se ji vnovič vzpele. »Res, voditi javno besedo je kaj moztak poklic, pa vendar je ta tako možati poklic iz ženskih lastnosti. Dober časnika mora biti predvsem nenavadno radoveden, nos mora vtikati tudi v zavedenosti, ki mu niso prav nič mar, pero

mora sukati kričece, zlasti pa mora znati vsako reč pretiravati. Pretiravanje pa mu prinaša posebne in vsakodneвне užitke: orožniki ga preganjajo s pozivi; užaljeni ga preganjajo z revoljerci; ženske ga napadajo za dežnik, anonimna pisma mu pišejo, ga zmerjajo, in za vse to ima zadoščanje: da ga visoko cenijo in nizko plačajo.«

»Pa igralec?«

»Kaj, igralec?«

»Da!«

»Prav res.« je rekla izkušnost in spet so se ji obrvi vzpele na celo. »Zares, mnogo resnice je v lažnosti tega poklica in mnogo je laži v resničnosti tega poklica.«

»A slava?«

»In pozaba!«

»Ploškanje, ovacije?«

»In življenje!«

»Vem!«

»In prazen želodec!«

»Pa vendar, igralec je vsaj ljubljene občinstva...«

»Kateraga in do kakšnih me?« Dr. vres obdinstva sta, enim je tvoja umetnost všeč, drugim pa si všeč, dokler si mlad. Prvi te pozabijo, brž ko stopiš z odra, drugi pa, brž ko se ti zariše prva guba na čelu.«

»Potemtakem... kaj torej?«

»Vse poti drže v državno službo. Pojdi k materi državi in te bo podjodila. Vsakega šestindvajsetega ti bo ponudila dožko in samo ustne bo pristavil in sesal in nič na svetu ti ne bo na mar.«

»Ampak,« sem se upiral, »ali res moram v državno službo?«

»Saj te je vendar država izkolala in je prav, da ti to tvoje šolanje tudi plača. Menda ne misliš, da tale tvoja diploma kaj velja pri posojilnici ali da je morda kakšen vrednostni papir, ki bi lahko ko-

tiral na borzi. Ne, brate moj, samo za državo je lahko kaj vredna.«

Izkušnost je izkušnost in jo je treba ubogati. Nekega dne sem potrkal na državna vrata. V imenu države me je sprejel možak z zagotovljenimi službenimi leti in s podbradkom, ki ga je pridobil kot državni dojenček. Predložil sem mu svojo diplomu in možak jo je malomarno pogledal, me potlej premeril in rekel:

»Ne potrebujemo. Uradnikov imamo dovolje!«

Obupan sem se vrnil, toda povedal so mi, česar dotlej nisem vedel: da ima država večkrat, ne samo ena, kakor sem dotlej mislil. Šel sem po vrsti trkat na vsa vrata in sem povsod našel ljudi z zagotovljenimi službenimi leti in z zagotovljenim podbradkom in povsod so ti možje malomarno pokukali v mojo diplomu in povsod so mi rekli:

»Ne potrebujemo. Imamo zadosti uradnikov!«

Razočaran sem se spet spomnil izkušnosti in šel k nji:

ŽELITE MESECA SEPTEMBRA PREJEMATI DNEVNIK **DELO** BREZPLAČNO?

NAROČITE **DELO** (VSAJ ZA ENO LETO) DO 1. SEPTEMBRA –PA BOŠTE DELEŽNI TE UGODNOSTI!

Naše vrste je zapustil po dolgi in mučni bolezni naš član in neumorni sodelavec

Nikola Andrin

Na zadnji poti ga bomo spremili danes, 25. avgusta, ob 17. uri iz Nikolajeve vežice na Zalah. Pokojnik nam bo za vedno ostal zgled aktivnega, nesebičnega in stvari socializma predanega družbenega delavca.

KRAJEVNA SKUPNOST STADION
Z OSNOVNIMI ORGANIZACIJAMI SZDL,
ZB NOV IN ZKS,
Ljubljana, 19. avgusta 1963.

Planine so nam vzele našo nepozabno mamico, hčerko in sestro

Jelino Krasnik
rojeno VESEL

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 21. avgusta, ob 17.45 iz Jožefove mrliške vežice na Zalah. Prosimo tihega sožalja!

Zalujoči:
otroka Iztok in Bojan, starši in brata,
Ljubljana, 19. avgusta 1963.

PLANINE SO NAM VZELE DOBRO MAMICO

Jelino Krasnik-Eko
PRVOBORKO

PROSIMO TIHEGA SOŽALJA!

RADO, IZTOK IN BOJAN

Nepričakovano nas je zapustil naš ljubi sin in brat

Dragan Sladonja
jurist

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 21. avgusta, ob 15.30 iz Petrove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči:
Marica Sladonja, mati, sestra Branka Hribar z družino in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Pulj, Zagreb, 19. avgusta 1963.

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubi oče, stari oče, brat, stric in svak

Avzug Matelič
kovinobrusilec pri Avtoobnovi — Ljubljana

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 21. avgusta, ob 17. uri iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči:
hčerke Stelka, por. Znidarsič, vnuk Vojko, Nada in Verica, mama, sestre in bratje, Micka Golob ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Jevšček, Ribnica na Dolenjskem, dne 19. avgusta 1963.

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL NAŠ DOLGOLETNI SODELAVEC

Avzug Matelič

ZVESTEGA IN NEUMORNEGA SODELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

UPRAVA IN SINDIKALNA PODRUŽNICA
PODJETJA GRAL — AVTOOBNOVA, LJUBLJANA

Po hudi bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče, dedek, brat, tast, svak in stric

Ignac Naglič

Pogreb dragega bo v sredo ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Žireh.

Zalujoči:
žena Angela, sinovi Milan, Tone, Franc, hčerki Tilka, Deša z družinami, brat Andrej, sestra Angela in Marija ter ostalo sorodstvo.
Ziri, Ljubljana, Koper, 19. avgusta 1963.

V 81. letu starosti je preminila danes, 19. avgusta, naša ljubljena sestra, teta, svakinja in sestrična

Emilija Jeras
upokojenka

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 21. avgusta, ob 16.15 iz Kristofove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči:
bratje in sestre z družinami in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, 19. avgusta 1963.

SREDI DELA NAS JE ZAPUSTIL NAŠ DRAGI SODELAVEC IN NADVSE DOBRI TOVARIS

IVAN MIKLIČ
UČITELJ PRAKTIČNEGA POUKA

NA ZADNJO POT GA BOMO SPREMILI DANES, 20. AVGUSTA 1963, OB 18. URI NA POKOPALIŠČE NA VICU.

DEKANAT IN SINDIKALNA PODRUŽNICA
FAKULTETE ZA STROJNISTVO V LJUBLJANI

LJUBLJANA, 19. AVGUSTA 1963.

ZAHREBTNA BOLEZEN JE IZTRGALA IZ NASIH VRST DOLGOLETNEGA VESTNEGA USLUZBENCA IN ISKRENEGA TOVARISA

NIKOLO ANDRINA

OD POKOJNIKA SE BOMO POSLOVILI DANES, 20. AVGUSTA, OB 17. URI V NIKOLAJEVI MRLISKI VEZICI NA ZALAH.

REPUBLISKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SRS
IN SINDIKALNA PODRUŽNICA

V LJUBLJANI, DNE 19. AVGUSTA 1963.

NEPRIČAKOVANO SO NAM NEME LJUBLJENE PLANINE VZELE DRAGO TOVARISICO

JELINO KRASNIK
PREDMETNO UČITELJICO

NA ZADNJI POTI JO BOMO SPREMILI V SREDO, 21. AVGUSTA 1963, OB 17.45 IZ JOZEFOVE MRLISKE VEZICE NA ZALAH.

VZORNO IN POZRTVOVALNO VZGOJITELJICO IN ISKRENO TOVARISICO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

RAVNATELJSTVO, UČITELJSKI ZBOR IN UCENCI
OSNOVNE SOLE MIRANA JARCA

SPOROČAMO, DA JE NENADOMA OMAHNIL V SMRT

Miroslav Remškar
Boštjan

POLKOVNIK OKLOPNIH ENOT JLA

NOSILEC »PARTIZANSKE SPOMENICE 1941«, PARTIZANSKE ZVEZDE III. STOPNJE, REDOV HRABROSTI, BRATSTVA IN ENOTNOSTI II. STOPNJE, ZASLUGE ZA NAROD II. STOPNJE, REDA ARMİJE II. STOPNJE IN REDA ZA VOJAŠKE ZASLUGE II. STOPNJE

NAŠEGA PRILJUBLJENEGA, POŽRTVOVALNEGA IN NEUTRUDNEGA TOVARISA BOMO OHRANILI V NAJLEPŠEM SPOMINU

PREDSEDSTVO ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV SLOVENIJE

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE
razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

- **VODJO MESARSKEGA OBRATA** — mesarski mojster s 5-letno prakso na vodilnih mestih mesarske stroke in komercialist ali komercialist živilske stroke z 10-letno prakso
- **RACUNOVODJO MESARSKEGA OBRATA** — srednja strokovna izobrazba z 10-letno prakso in najmanj 5 leti samostojnega dela
- **POSLOVODJO KLAVNICE** — mesarski mojster s 5-letno prakso
- **POSLOVODJO PREDELAVE** — mojster predelave s 5-letno prakso

Ponudbe s kratko navedbo zaposlitve pošljite Kmetijski zadrugi Trebnje. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 7870

Komisija za sklepanje in odpovedi delovnih razmerij podjetja

»TERMIT« — Domžale
razpisuje prosto delovno mesto

ELEKTRIČARJA
za obrat v Ihanu

POGOJI: kvalificiran električar z nekaj prakse. — Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. S stanovanji ne razpolagamo. 6748

SOLSKI ODBOR
OSNOVNE SOLE
BRASLOVCE (Sav. dolina)

razpisuje naslednji prosti učni mesti

UČITELJA
razrednega pouka

UČITELJA
za tehnični pouk in gošpodinjstvo

Razpis velja do zasedbe. Stroške za selitev bomo povrnili. 7873

Dotrpel je naš dragi ata, stari ata in tast
IGNAC MLAKAR ST.

soboslikar in pleskar v pok.

V njegov zadnji dom ga bomo spremili iz hiše žalosti. Soba 3. danes, 20. avgusta ob 16.30 do pošte, od koder bo prepeljan v Želznike.

Zalujoči: hči Jožica in sin Igo z družinami.
Škofja Loka, 18. avgusta 1963.

ČP »DELO« — Ljubljana, Tomšičeva 1-3 sprejme

RAZNAŠALKE
za dostavo DELA v jutranjih urah v rajonu

ČRNUČE pri Ljubljani
in okolišu

HRUŠICA in JAVORNIK na Jesenicah

Pojasnila dobite pri ČP »DELO«, Titova 1, oziroma pri podružnici »Dela« na Jesenicah.

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij pri

Kmetijski zadrugi Dobrova pri Ljubljani
razpisuje prosta delovna mesta:

1. **agronoma**
2. **knjigovodjo**
3. **traktorista**

POGOJI: pod 1. inženir agronomije, po možnosti s prakso v živilnoredski proizvodnji; urejena vojaščina; pod 2. več knjigovodskih poslov v kmetijski proizvodnji; pod 3. kvalificiran traktorist s prakso v kmetijskem strojništvu in proizvodnji.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Interesenti za razpisano delovno mesto naj se zgledajo pisмено ali osebno v upravi zadruga. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 7871

Novost!

DELAMARIS
PUDING

KUHANJE NI POTREBNO

**„TEKSTILINDUS“
v KRANJU**

takoj zaposli:

1. **GRADBENEGA TEHNIKA**
2. **DVA ELEKTRIČARJA**
3. **KOVINOSTRUGARJA**

POGOJI: Pod 1. diplomirani gradbeni tehnik z najmanj 3-letno prakso, pod 2. in 3. kvalificirani delavci.

Interesenti naj se zgledajo v kadrovsko-socialnem sektorju podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 7506

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil dobri očka, mož, brat, stric, zet, svak in bratranec

Miro Remškar-Boštjan
polkovnik JLA

Pogreb dragega bo v sredo, 21. avgusta, ob 17. uri iz rojstne hiše, Brezovica 75, po domače od Kumarjevih, na pokopališče Brezovica.

Zalujoči:
žena Vanda, otroka Dušan in Lilica, brata Janko in Slavko, sestre Julka, Angela, Anica in Cilka z družinami in ostalo sorodstvo

Brezovica, Podsmreka, Sentvid, Vič, Kozarje, Polhov Gradec, Kanal, Sisak, Kanada, Francija, Zürich, 19. avgusta 1963

NENADOMA JE PREMINIL

MIROSLAV REMŠKAR-BOŠTJAN

POLKOVNIK OKLOPNIH ENOT JLA

NOSILEC »PARTIZANSKE SPOMENICE 1941« IN STEVILNIH DRUGIH PARTIZANSKIH TER VOJAŠKIH ODLIKOVANJ

NAŠ DOBRI IN PRILJUBLJENI TOVARIS NAM BO OSTAL V TRAJNEM SPOMINU

PREDSEDSTVO ZDRUŽENJA BORCEV NOV OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINE LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK

Vrtimo globus

VARSAVA — Skupina pet najstih dečkov je v igri »iskala zaklade na nekem zapuščenem zemljišču v Wroclawu. Med kopanjem pa so udarili po muni, ki je bila tam še od druge svetovne vojne. Eksplozija je ubila deset dečkov, trije pa so bili ranjeni, vendar so izven življenjske nevarnosti. Oolasti so ukazale podoben pregled zemljišča, ker menijo, da je tam še neodkrito nemško minsko polje.

TRST — V soboto ob 10.53 uri je dežurni telefonist letnega oddelka tržaške kvesture sprejel anonimno telefonsko sporočilo: »Čez dvajset minut bo v veletrgovini Standa eksplozija peklenjske stroje!« Policija je takoj izpraznila trgovino, v kateri je bilo nad 3.000 ljudi, vendar peklenjske stroje ali bombe ni našla. Šlo je za potegavščino, ugotovili pa so, da je neznanec telefoniral iz javne govornice in potem izginil.

NEAPELJ — Zaradi mejnih nesporazumov je prišlo med družinami Mottola in Arbitrio do obračuna s streljanjem: smrtno sta bila zažgana poglavar družine Mottola in sin iz družine Arbitrio, Stari Arbitrio je bil ranjen, pa je pobegnil.

SAN MARINO — Pošta te miniaturne apeniške države je izdala dve novi seriji znamk: »San Marino-Riccioli« in »Metulji in cvetica«.

NEW YORK — Vsaka ameriška trgovina mora rezervirati na en kvadratni meter prodajne površine dva kvadratna metra parkirnega prostora. V pomembnejših središčih je ta problem »skoraj nerešljiv, zato gradijo vse več trgovin izven naselij.

GARDA — Od 15. do 18. avgusta so stavkali čolnarji na Gardskem jezeru: zaradi premajhne dovoljene voznine.

BRISBANE — Robyn Margaret Allen, pred štirimi meseci rojena deklica v avstralskem Brisbanu, je pred dnevi »prišla domov. Ko se je rodila, je tehtala komaj 652 gramov.

TRST — Od 20 do 40 lir se je podražil kilogram kruha. Nespremenjene so ostale samo cene »ljudiških« kakovosti kruha, ki pa so jih že doslej najmanj kupovali.

MOSKVA — Angleški znanstvenik sir Bernard Lowell je bil ob obisku v ZSSR zelo presenečen, ko je videl, kako veliko žensk je strokovnjakov v vesoljskih znanostih. Po njegovem jih je polovica za poslenih.

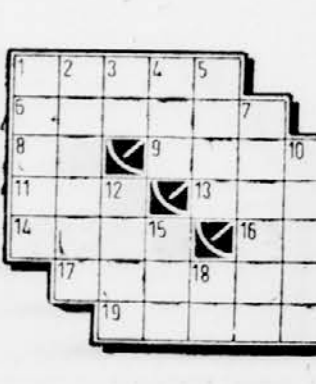
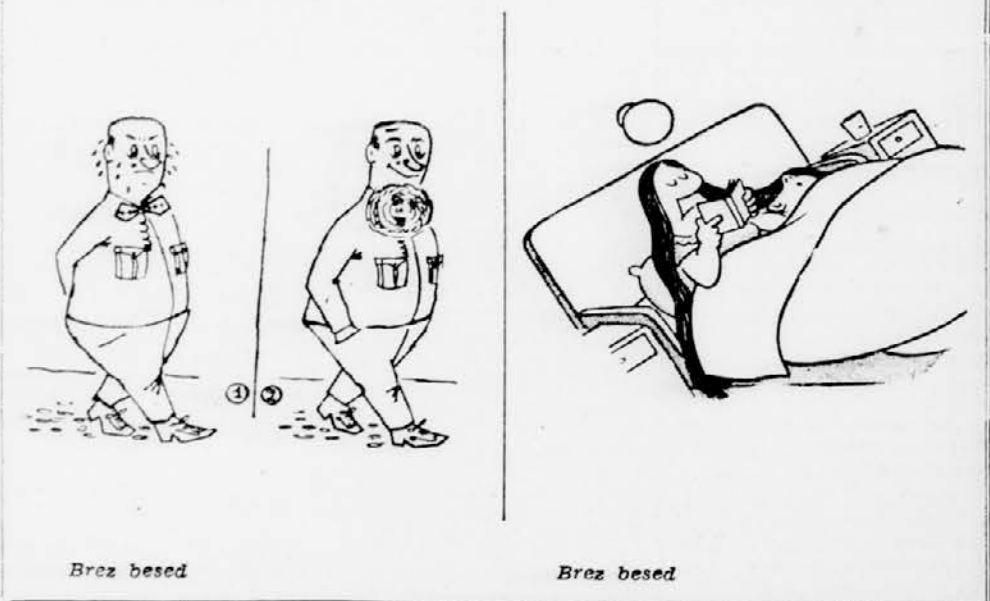
CAPE CANAVERAL — Uspešno so izstrelili na 2.880 kilometrov dolgo pot raketo Polaris »A-3«: za devetletje.

KOBENHAVN — Našli so rešene amibijskega letala »Catalina«, ki so ga pogrešili predjono soboto. Vseh dvanajst ljudi je bilo mrtvih.

NEW YORK — Ko je eden vodilnih strokovnjakov Ameriške uprave za pošto v vesolje (NASA) Brainerd Holmes zapustil službo, mu je sledilo še nekaj vodij in tehnikov. Zato bodo zdaj popolnoma reorganizirali podjetje.

MOSKVA — Kmalu bo premiera dokumentarnega filma o Staljinovih »ustnikih« z naslovom »Junaki ne umrjo«. Gre za umor petih generalov, med njimi za generala Jegorova, Tuhačevskega in Blücherja.

Za dobro voljo

Križanka

VODORAVNO: 1. kongoski premier, 6. plodoviti hrvaški književnik (-V agoniji-), 8. kemični simbol za tantal, 9. kroglice, 11. neznanca v matematiki, 13. grški bog vetrov, 14. zver, najbližji sorodnik psa, 16. italijanski predlog, 17. ameriški pisec naturalističnih romanov (Frank), 19. žensko ime.

NAVPIČNO: 1. delovna skupina, 2. strog atenski zakonodajalec, 3. kratica za ulico, 4. ime skladatelja Delibea, 5. odlični slovenski slikar, ustanovitelj pomembne slikarske šole v Münchnu (Anton), 7. svobodno posestvo v fevdalnih časih, 10. vijak propeler, 12. plast, 15. zemeljska ožina na Malaki, 18. kem, znak za radon.

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKA
VODORAVNO: 1. bastard, 8. Antille, 9. stan, 10. at, 11. enka, -e, -k, 14. edik, 16. AK, 18. ukor, 20. potreba, 22. ostanek.

Zaradi reklam je ob ves ugled

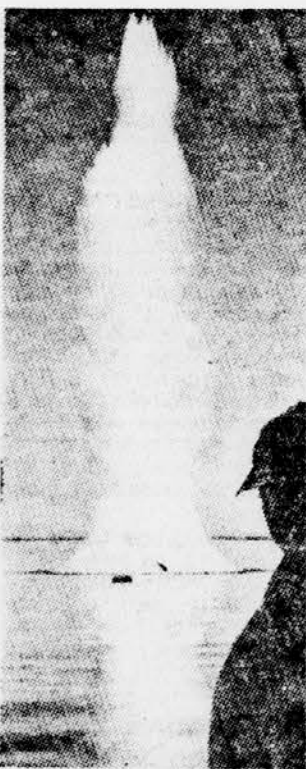
Dandanes smo dostikrat žrtve reklame za ta ali oni izdelek, vendar navadno pri tem trpi samo naš žep. Drugače pa je bilo z Angležinjo Helen Stephenson, ki je zaradi reklame ob ves ugled. Helen Stephenson je namreč velik strokovnjak za kokoserejo in maslo. — Pred kratkim pa je pristala na podnudo velike angleške tovarne za proizvodnjo margarine. Kmalu je bila vsa Anglija preplavljena z reklamnimi plakati, na katerih je bila velika fotografija Helen Stephenson, pod njo pa stavek: »Helen Stephenson je velik proizvajalec masla, celo strokovnjak na tem področju. Vendar pa je naša margarina tako kvalitetna, da je niti Helen Stephenson ne more ločiti od masla.«

V Wolsinghamu je vsako leto velik kmetijski sejem precejšnjega pomena. Na sejm seveda podelje številne nagrade, med katerimi so tudi visoka priznanja za najboljše izdelovalce masla in najboljše rejece kokoši. Helen Stephenson je bila že dolga leta v žiriji za podeljevanje nagrad in na to je bila zelo ponosna. Letos pa je eden izmed organizatorjev pisal sekretariatu sejma pismo, kjer je povedal tudi tole: »Če ta naša opazovalka in strokovnjakinja niti ne loči masla od margarine, potem je najbolje, če jo erte s seznama članov žirije.«

Reakcija Helen Stephenson je bila takojšnja: »Morda res ne ločim masla od margarine, zato pa sem visoko kvalificirana na področju kokosereje. Prav letos pa je moja naloga, ugotoviti, kateri petelin, puran, raca, kokoš, gos in piška so najlepši.«

Pritožbo Helen Stephenson bodo pregledali, vendar kaže, da je ne bodo upoštevali: senca margarine je zasenčila tudi njeno diplomsko strokovnjaka za maslo in kokoši...

Igral se je z ametisom
Sedemletni Sven Kast iz Vimmerbyja (Svedska) se je pred leti igral s kamenčki. V roke mu je prišel tudi kamenček, ki se je lepo svetil. Vrgel ga je ob tla in opazil, da je bil kamenček tam, kjer se je zaradi udara odrgnil, lepe vijoličaste barve. Nazadnje ga je odnesel očetu, ki ga je takoj dal mineralogu. Ta je ugotovil, da se je fantič igral s pravim, dragocnim ametisom, ki je pomemben med gramozom bržkone prisel pred Kastovo hišo.

NA SEVERNEM MORJU — Vsaka eksplozija povzroči nad 30 metrov visok »vodomet«.

Vsake tri minute eksplozija

Tri velike petrolejske družbe iščejo nafto pod Severnim morjem

Motorna ladja »Sonic« se počasi a vztrajno prepehla po Severnem morju. Vsaki dve do tri minute povzroči eksplozijo z 20 kilogrami razstreliva. »Operacija Seashell«, ki so jo pričeli lani in ki išče nafto pod Severnim morjem, je spet v teku. Je skupno podjetje treh velikih družb: Shell, Esso in British Petroleum.

Do konca poletja bodo strokovnjaki teh družb imeli skoli 80.000 km² obsegajočega pasu morskega dna, »Operacija Seashell« bo stala približno milijard dinarjev. Je pa potrebna kot nepogrešljiva osnova za še dražje odločitve: ali naj se z vrtanjem v Severnem morju začne, in če se začne, na katerem mestu. Zelo važna je pri tem podjetju skrajno natančna namestitev ladje. Zato so izdelali poseben sistem radijskih postaj, katerih oddajniki so v Angliji, na Nizozemskem in na Danskem. Signali teh postaj omogočajo »Sonicu«, da kadarkoli na 45 m natančno določi svojo lego.

Na krmi sta nameščeni dve močniji vreteni s kablom. V enem je 800 m dolg plovni kabel, v katerega so vdane občutljive snemalne naprave. Posnetke spravijo v glavni stan Shella v Haagu, kjer izdelujejo pregledno karto o sestavi zemeljskih plasti pod Severnim morjem. Dosedanji rezultat je strogo varovana skrivnost, kaj pa »Operacija Seashell« išče, ni skrivnost. Išče grbaste tvorbe, tako imenovane »antiklinalne«. To so izbokline v obliki sedla, v katerih bi se mogla nabirati nafta. »Giba« mora vsebovati porozna kamnine, v katere je lahko prodrla nafta, imeti pa mora čeznje neprodorne plasti, da nafta ne more uhajati.

Selzični posnetki »Sonic« bodo sedaj pokazali, če so pod Severnim morjem take »grbe«. Vendar je le s sondiranjem mogoče ugotoviti, če »grbe« vsebujejo tudi nafto. Upanje je veliko, kajti v okolihših deželah so našli majhna ležišča nafte. V zadnjih dveh letih pa so odkrili ogromne rezerve v severni Holandiji. Danes jih cenijo na 400 milijard kubnih metrov in morda še bogatejše. Vsekaror bodo vplivale na gospodarstvo Nizozemske.

Kar je pri tem komercialno zanimivo, da nafta ali tudi zemeljski plin iščejo pod Severnim morjem, je okolnost, da bi se jo moglo prodajati tik pred vrati v osrčje evropske težke industrije.

Med eno meritvijo pustijo, da se kabel toliko odvija, da vsak detektor v kablu nad določenim mestom morskega dna kljub gibanju ladje ne kako miruje.

Med tem posadka pri drugem kablu hitro dela. Nanj vsakokrat pritrdijo razstrelivo, potem puste, da se kabel izteče, prižgo razstrelivo, kabel spet navijejo, ga opremijo z novim nabojem — vse to v trinitutnih presledkih.

Udarci valovi eksplozije se širijo k morskemu dnu, predro spodaj ležeče kamnine, se odbijajo in kabel z instrumenti jih prestreže. Podvodne odmeve registrirajo potem filmi in magnetofonski trak na krovu ladje. Vsaka takšna eksplozija povzroča številne odmeve, ker se valovanja odbijajo v različnih globinah. Mnogi odmevi dosežejo snemalne naprave v petih nekaj desetinkah sekunde, drugi pa lahko potrebujejo sekundo in pol, potem ko so šli 4000 m globoko v kamnine in se vrnili.

Filme in magnetofonske

Belaisko mestce Geel ima 23.000 prebivalcev, med katerimi je 2300 duševnih bolnikov. Tujece je lahko v Geelu — nekaj deset kilometrov od belgizko-nizozemske meje — večkrat precej presenečen, ko sreča »Napoleona« ali »egiptovsko kraljico« ali pa človeka, ki se ima za drevo ali »največjega violinista vseh časov«. Vendar bo bolj presenečen, če bo o tem obvestil policijo ali duševno zdravega meščana. V Geelu žive duševni bolniki v popolni svobodi, počno lahko, kar se jim zdi, kajti Geel je pravzaprav njihovo mesto.

To je že tradicija, ki je bila navezana na sveto Dymphne, svetnico, ki jo je lani Vatikan »zaradi pomanjkanja razlogov« ertal s seznama svetnikov. Legenda pripoveduje, da je Dymphne živila v 6. stoletju in da je bila hči irskega kralja, ki je nenadoma znozel in se je hotel oženiti z njo. Dymphne je zbežala z domačega gradu in prišla v Geel. Oče je prišel za njo, obglavil meniha, ki ji je pomagal pobegniti, potem pa obglavil tudi njo, ker ga ni hotela poročiti. Njen grob je postal cilj romarjev, ki so imeli v družini duševnega bolnika in ki so upali, da bodo tako dosegli njegovo ozdravitev.

Skoraj stoletja so se razmere spremenile in Geel je postal zatočišče duševnih bolnikov. Vsaka družina v tem belgizkem mestecu je pripravljena prevzeti v domačo nego duševnega bolnika, ki je bil prej v umobolnici ali kakšnem drugem sanatoriju. V Geelu lahko pobrskate po arhivih in se prepričate, da počno tako najmanj pol tisočletja. Danes so se v početje vmešale oblasti, vendar samo v pozitivnem smislu: Geelci niso morali prositi za dovoljenje, da lahko nastanijo bolniki in skrbje zanj. Izpolniti morajo nekaj obrazcev, kjer so vprašanja, kako bodo skrbeli za bolnika, kakšne prostore imajo zanj, ob kateri uri se družina prebujala in kdaj gre spat itd. Nobene ovire ni, če so v družini majhni otroci. Potem mora poglavar družine, ki bi rada vzela v oskrbo duševnega bolnika, dobiti še priporočilo zdravnika Mauricea Domsa, ki vodi »državno kolonijo« v Geelu. Ko pride duševni bolnik v Geel, je najprej teden v lokalni bolnišnici na opazovanju. Tam ugotove, če ni morda nevaren zaradi svoje

bolezni, in če je vse v redu, ga predajo družini, ki bi rada skrbela zanj. Zdravnik lahko kadarkoli — ponocni ali podnevi — obišče družino, da se prepriča, kako ravnajo z bolnikom in če ima vse, kar potrebuje.

Socialno zavarovanje plačuje družinam 15 do 60 frankov (približno 250 do 800 dinarjev) za revne bolnike, sicer pa zahtevajo Geelske družine 1500 do 4000 dinarjev na dan za bolnika iz bolje situiranih družin. V Geelu skrbijo za bolnika, da ima vse, kar potrebuje, lahko pomaga pri domačih delih ali v obrtni delavnici družinskega poglavarja, lahko pa hodi tudi v službo, če si tako želi. Tako živi svobodno in nihče ga ne ponižuje. Marsikdo ozdravi, večina pa jih ostane v Geelu vse življenje. Postanejo člani družin, kjer žive, dostikrat prežive skrbnike in potem jih prevzamejo drugi.

Zdaj ima praktično vsaka družina v Geelu svojega bolnika in pravijo, da se nikdar ni bilo sitnosti z njimi. In v Geelu ni nihče niti najmanj užaljen, če mu človek iz sosednje pokrajine pravi »zotte« (flamsko — »norece«), saj se zaveda, da pri njih ne delajo razlike med duševno zdravimi in bolnimi prebivalci.

15. Nobena med starimi povestmi ni govorila o tem, da bi postaljo severno morje proti zahodu toplejše. Nihče na Erikovi ladji ni znal razvozlati ugank.

Potem se je pridružila prvi še druga uganka: kljub temu, da jih je veter nesel na zahod in so mogli po zvezdah ugotoviti, da je pramec njihove škripace obrnjen proti sončnemu zahodu, so ugotovili, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina

Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi

Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

Velikanske rezerve plina
Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 milijard kubnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Proti zobni gnilobi
Znanstveni sodelavci sofijskega stomatološkega instituta v Sofiji so izdelali novo sredstvo, ki ščiti zobe pred zobnim kamnom (karijes). Sredstvo so imenovali »ameliopake«, pri poskusni uporabi pa je dal izredno dobre rezultate. Pravijo, da deluje ameliopake tudi preventivno: zob se tako okrepi, da je dolgo časa nedovzet za zobni kamen.

RICHARD DEMING

3

VLJUDNI MORILEC

Odločno je zmajala z glavo. »Potem se bojim, da vam ne bom povedala ničesar. Nikakor ne morem dopustiti, da bi bilo moje ime povezano s to zadevo.«

Potrpežljivo sem ji dejal: »Pa boste morali povedati, gospa! Obvestili so nas, da se je zgodil zločin in da ste vi priča. Če se le moremo izogniti, ne dajemo tisku imen nedolžnih ljudi, toda če ste edina priča, boste morda morali pričati pred sodiščem.«

Nekoliko je dvignila nos. »In če odklonim?«

»Potem se bojim, da vas bova morala odpeljati na policijo in vas tam zadržati kot očitvidko, dokler ne bomo zvedeli od koga drugega, kaj se je zgodilo.«

Neodločno si je grizla spodnjo ustnico in se ozrla od Franka name in spet na Franka.

Frank je spregovoril: »Morda ne pride nič v tisk. Ne moreva presoditi, dokler ne veva, kaj se je zgodilo. Ali bi nama povedali?«

Spet je globoko potegnila dim iz cigarete, jo zmečkala v pepelniku na stojalu in nemudoma vzela novo cigareto iz torbice. Drugič sem ji prižgal.

»Hvala,« je dejala. »Težava je v tem, da sem poročena.«

»Da, gospa,« sem dejal.

»Moj mož je dr. Carter Stenson. Psihiater. Morda ste slišali o njem. Zmajal sem z glavo in Frank je dejal: »Ne, gospa.«

Z negotovim glasom je nadaljevala: »No, moj mož je trenutno v San Franciscu na nekem kongresu psihiatrov. In jaz — no, on ne ve za Harolda.«

»Ali je to poskodovanec?« sem vprašal.

»Harold Green?«

»Da. Vse skupaj je popolnoma nedolžno, razumete. Sami platonsko prijateljstvo. Carter je ob večerih takó zaposlen — če ni v »majnet« urokov, tu in tam od »fifteen« dolgočasim se. Takó od časa do časa preživim kaj večer s Haroldom. Prepričana sem, da vi to razumete, toda prav tako sem prepričana, da Carter tega ne bi razumel.«

»Hm,« sem pripomnil.

»Nocoj je bil večer tako lep, da sva se odločila za vožnjo. Saj veste, kje je Laurel Canyon Road?«

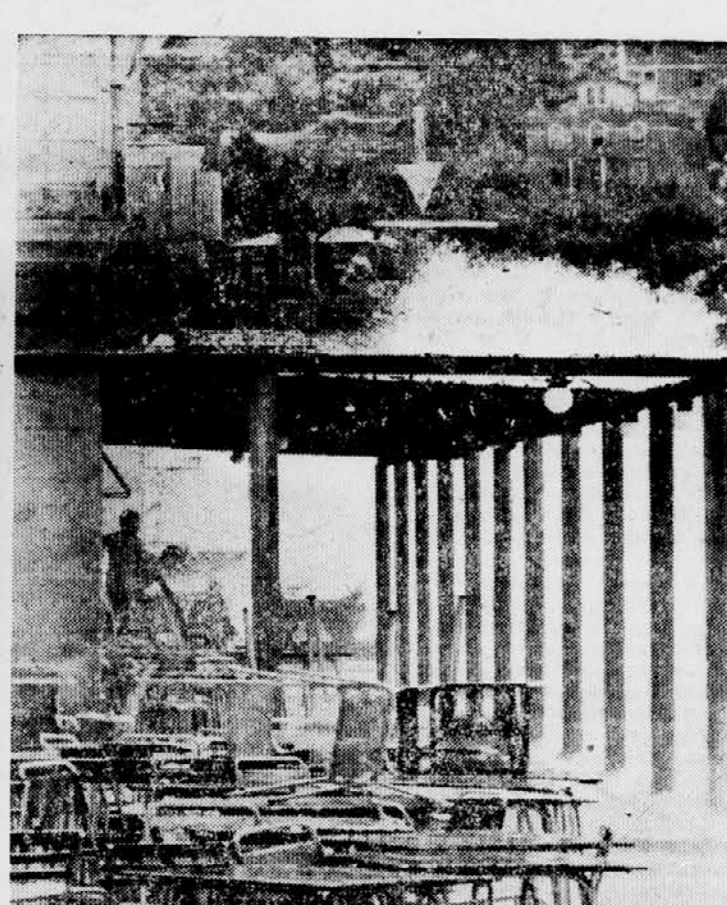
»Da,« sem dejal. Laurel Canyon je ena izmed več kanjonskih cest, ki sekajo Hollywood Drive in so zavešče zaljubljenih parov.«

»No, za nekaj minut sva parkirala blizu Mulholland Drive. Samo da bi pokadila cigareto, saj razumete. Jaz sem sedela za krmi in ne maram kaditi, kadar vozim.«

»Hm,«

»Nenadoma se je pri avtomobilu pojavil

Ne le Londončani, marveč tudi številni tujece vedno iznova oglašajo v ulici Portobello, ki uživa sloves največjega trga starin. Tržnica Portobello sodi med tiste, ki jih daje uprava v najem, se pravi, da morajo imeti prodajalci posebna dovoljenja. Tisti z dovoljenji so dolžni plačati za vsako stojnico po 18 šilingov tedensko, za priložnostne prodajalce pa znaša enodnevna pristojbina skoraj polovico te

JUGO OB SLOVENSKI OBALI – V nedeljo je močan jugo v Piranu dvigoval valove, ki so poplavljali obrežne ulice daleč v notranjost mesta. Na naši sliki je verandna obrežna kavarna, ob kateri so se valovi vzpeli do prvega nadstropja. Foto: AGA

ničeni, politično obaran nepotreben, ker naj uti po novem mnenju v ZDA obljave za vse enake možnosti. Protest črskih množic, pripravljajo svoj »pohod na Belo hišo, je najden predvsem proti tem

Temeljito zastavljeno delo

Okviri sedemletnega načrta za razvoj zdravstvenega varstva

Za zdravstveno varstvo prebivalstva je predvideno v sedemletnem družbenem programu razvoja naše socialistične republike važno mesto. Prioritne gradiva za okvirni program dela se je lotila v maju imenovana skupina strokovnjakov in družbenih delavcev, ki ji predseduje Stane Selih, republiški sekretar za zdravstvo. Načela, ki jih vodijo pri njihovem delu, odražajo stopnjo razvoja, ki smo jo že dosegli, ter cilje ki jih želimo doseči v prihodnjih letih.

Pri načrtovanju programa pa so sestavljenci morali računati z dvema osnovnima načeloma: z bodočim razvojem materialne osnove v zdravstvu in z nadaljnjim usmerjanjem zdravstvene politike, ki predstavlja vsebinski del te družbene službe.

Da je bilo delo solidno zastavljeno, govori bogat izbor dokumentarnega gradiva in statističnih podatkov, ki jih ima naša zdravstvena služba na razpolago in ki služijo za utemeljitev pri podrobnih izdelavi sedemletnega plana. Tako je potrebno pri sestavi plana upoštevati značilnosti demografskega gibanja prebivalstva, to je naravni prirastek, doselne in izselitve prebivalstva, značilnosti umrljivosti zaradi tuberkuloze, infekcijskih bolezni itd., ter naraščanje umrljivosti zaradi obolenj srca in ožilja, novotvorb, nezdov iz. Upoštevati je tudi treba iz-

merjena tudi vzgoji strokovnega kadra, tako da bo tudi glede tega doseženo potrebno sorazmerje preračunano na potrebe in specifičnosti posameznih zdravstvenih dejavnosti. Pri tem bo še posebej poudarjena usmeritev v preventivo, okrepljeno dispansersko dejavnost, ki naj bi v popolnejši, modernije opremljeni poliklinično-ambulantni službi zmanjšala pritisk na bolnišnice. Kljub temu pa bo seveda velik del finančnih sredstev potreben za gradnjo novih bolnišničnih kapacitet, kjer bi želeli dvigniti posteljni fond od sedanjih 7,4 bolniških postelj na 1000 prebivalcev vsaj na 9 postelj na 1000 ljudi. S sedanjim številom bolniških postelj je naša republika na 18. mestu med evropskimi državami, in sicer za Sovjetsko zvezo in pred Romunijo.

Kar zadeva izdatke za zdravstvo, smo v minulosti lahko zabeležili iz leta v leto znatno naraščanje, pa tudi predvidena realizacija sedemletnega načrta kaže že v sedanjih osmih letih na močan dvig. Strojno razvoju v medicini, znanstvene metode v organizaciji zdravstvenega varstva, obsežna raziskovanja predvsem na področjih preprečevanja obolenj pa naj bi zagotovili realizacijo vsebinskih nalog sedemletnega načrta.

MARIJA NAMORS

Zabeleženo

Koristna anketa

Eden izmed bistvenih problemov, ki danes moti razvoj proizvodnje, je fluktuacija delovne sile. O vzrokih in posledicah »preseljevanja« ljudi iz službe v drugo službo je dosti govora že dolgo, toda strokovne analize teh problemov nimamo. Zato je bilo razveljavljeno pooblastilo za raziskavo o vzrokih in posledicah fluktuacije delovne sile. O vzrokih in posledicah »preseljevanja« ljudi iz službe v drugo službo je dosti govora že dolgo, toda strokovne analize teh problemov nimamo. Zato je bilo razveljavljeno pooblastilo za raziskavo o vzrokih in posledicah fluktuacije delovne sile. O vzrokih in posledicah »preseljevanja« ljudi iz službe v drugo službo je dosti govora že dolgo, toda strokovne analize teh problemov nimamo. Zato je bilo razveljavljeno pooblastilo za raziskavo o vzrokih in posledicah fluktuacije delovne sile.

Anketa je organizirana po tako imenovanem statističnem reprezentativnem vzorcu: zanj je bilo delan najbolj interesantni podjetji, vendar pa po takem sistemu, da bodo dale analize objektivno sliko. Obsega vse jugoslovanske pokrajine. V Sloveniji je vključeno vanjo 31 podjetij. Anketa tudi v izbranih podjetjih ne bo zajela vse delovne sile, temveč se je tudi poslužila posebnega ključa: predvsem to zajema kader z visoko in srednjo strokovno izobrazbo, in sicer tisti, ki je bil s 30. oktobra od zbiranja leta 1961 dalje in tisti, ki je v podjetjih zaposlen sedaj.

Iz vprašanj na vprašalnikih polih je razvidno, da zanimalo sestavljalce ankete tako rekoč vsi problemi, ki so povezani s fluktuacijo delovne sile: gibanje delovne sile v omenjenem času, varnosti za fluktuacijo in pa tudi širši kontekst, ki so potrebni za strokovno in znanstveno obdelavo statistične dokumentacije ter potrebnih študij za odpravljanje vzrokov za fluktuacijo.

Vsi, ki so imeli priložnost seznaniti se z vprašalniki te ankete in sistema zbiranja podatkov, so, da je sestavljena izvirno, da je tak, kakršno si žele podjetja celo za svoje potrebe. Zato ni čudno, da so prvo razvita podjetja v Sloveniji, ki bodo podala podatke o fluktuaciji, se spreminjala po sedanjem sistemu ankete še naprej za sebe.

Glede na tako mnenje pri samih udeležencih ankete, ki so sicer skeptični in več kot navdušeni do velike večine podobnih anket, lahko torej upamo, da bomo ob koncu leta, ko bodo podatki zbrani in obdelani, prišli do zares strokovnih analiz o vzrokih in posledicah fluktuacije tako za posamezno gospodarsko podjetje in posameznika kot tudi za naš celotni gospodarski razvoj. Lahko smo prepričani, da bo pokazala anketa vrsto nerešenih problemov na področju kadrovanja v družbenih službah. Predvsem lahko sodimo, da bodo analize gradiva moglo »vinkovito« poseči v naš sistem izobraževanja strokovnih kadrov, ker je anketa tudi sestavljena tako, da je prav te probleme (zlasti fluktuacijo ljudi z visoko strokovno izobrazbo) mogoče proučiti z različnih vidikov. Z druge strani pa tudi izkazuje gospodarske organizacije, ki so zasnovale svoje izobraževalne centre na osnovi analize fluktuacije (na primer kranjska »Sava«, kažejo, da so prav ti podatki najboljše pomočniki za usmerjanje strokovnega izobraževanja.

D. S.

Ribiške ladje za Čile

Beograjsko trgovinsko podjetje »Brodimpeks« je sklenilo pogodbo o prodaji starih ribiških ladij Čili. To bodo prve ladje, ki jih bo do jugoslovanske ladjedelnice zgradile za Čile. Ribiške ladje za čilske naroknike bo zgradila ladjedelnica »Sava« v Mačvanski Mitrovi in sicer približno v desetih mesecih. Opremljene bodo z najsobojnejšimi napravami za iskanje jat in za lov plavne ribe. Sodobne ribiške ladje je »Brodimpeks« doslej izvažal v Tunizijo in na Ceylon.

J. G.

Prve hišice v naselju Djorče Petrov

OD NASEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

SKOPJE, 18. avgusta (Po telefonu). Na gradbišču Djorče Petrov I., kjer nastaja prva stanovanjska kolonija novega Skopja, njegov prvi satelit, je veliko glav pokritih s papirnati kapami. Veliko golih, zagorelih, potnih, sklonjenih, napetih hrbtov. Gradbišče je se vedno v horizontu, nad temelje se še niso dvignile stanovanjske montažne hišice.

Ko vprašam, kdaj bodo začeli montirati v višino, mi nekdo molče pokaže na rob gradbišča. Tam delavci »Novogradbe« iz Skopja in brigadirji polagajo na betonske temelje izolirni papir in mažejo katransko plast.

Danes popoldne začnemo montirati prvo hišico, pove Ivan Ivanović, delovodja gradbišča. Krasno delamo. Tudi sam sem bil včasih v brigadah, a tako mi nismo delali. Sto petdeset je naših tukaj iz podjetja, a komaj donajamo brigadirje!

Kdo je najboljši? vprašam brigadirko, ki ima nos skrbno zavrt v časopisni papir. Katera brigada je prva? Tovariši, ni prvih brigad. Tu sploh ne tekmujejo. Nihče ne sme biti zadnji. Ni potrebna stimulacija. Tudi udmikov ne bo.

Daj, prinesi že tisto vodo, kaj plavšas, zakljuje nekdo iz gnote rjavih rok in nog, ki se zgrinjajo okoli stroja, ki melje, se vrtil in ročice. Nekoga fantja v kopalnik nam pokažejo. Ta je glavni.

Dean Kovačević iz Beograda. Lahko vam povem, če bi povsod tako delali, tako zagnano, potem bi bilo res odlično. V devetih dneh smo zgradili skoraj vse temelje, danes se montiramo. Vseh dvatisočest hiš tega naselja je jas iz Zavidovičev. V vsaki je dostavila tovarna »Krivava« dvoje stanovanj. Vsaka hiša bo imela klet in vse priključke. Tovarna »Krivava« ima tu sicer svoje strokovnjake, toda vse montirajo mladinci in mladinke sami. Lepo je delati, ko se zares dela. Ne bojim se, da ne bi bile te hiše že čez mesec seljive.

Potem smo se ustavili še v mladinskem taboru, ki stoji blizu Skopju. Iskali smo komandanta tabora, pa nam je dekle v štabnem sotoru dejalo, da je tovariš Dragan

v Ulici dveh krampov v Parku ljubezni, kjer nadzoruje. Kako hranijo malega tabornega psa.

Med šotori, pod katerimi je kar puhtelo in v katerih je počivala popoldanska izmena, je vse čisto. Od nekod so prišli celo rože. Kjer je teh rož malo več, je trikrat tri metre velik park z napisom »Park ljubezni«. Tu je tudi pes, ki ga hranijo s čevapčići, čokolado in bonboni. Tu je zbrano pol tabora in cel kos nasvetov.

Psa smo našli med ruševinami. Bil je zasut med zidovi in je ves obnemogel, pripoveduje tovariš Dragan Radaković, komandant tabora. Sedaj je postal miljenec vseh brigadirjev, ki se ubadajo z njim, da je mali črnih že kar objesten.

Od tovariša Dragana zveemo tudi, da je fant iz Prijedora, da v Beogradu študira umetnostno zgodovino in da je tudi poklicni mladinski funkcionar.

Koliko brigadirjev je tu? Zdi se mi, da jih je natanko 842. Tu je štirinajst brigad. Majhne brigade so, da gre delo laze od rok, da ga lahko bolje organiziramo. Toda, te številke zelo malo povedo. Veste, to so najbolj nenavadne mladinske brigade, kar jih poznam. Bil sem v mnogih brigadah, na mnogih akcijah, toda ta je res izjemna. Vse brigade so zvezne po svojem značaju, zbrani so najboljše brigadirje. Med tistimi, ki so se po delu na avto cesti prijavili za Skopje, smo izbrali najbolj močne. Zato so tudi zahtevali na sestanku vsega tabora, da brigade sploh ne prirežajo nobenih medsebojnih tekmovalnih, nobenih udarniških naslovov. Stimulacija nam ni potrebna. Vsi moramo delati kot udmiki.

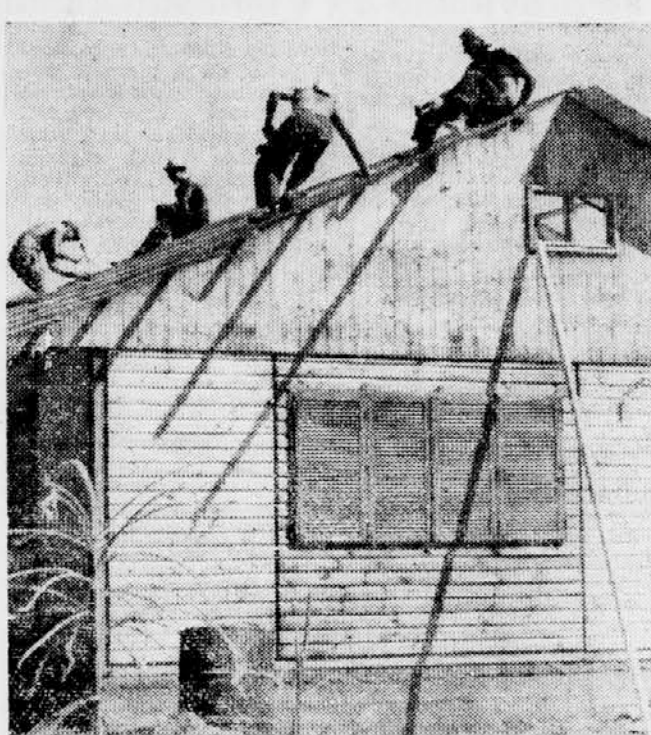
Delali bomo tu do konca meseca, potem pridejo še nove izmene. V glavnem delavski kmečki mladina in posebej mladinci iz gradbenih podjetij. Delavci mladinskih brigad bo prave gotovo zelo velik pri gradnji novega Skopja.

Na ogledni deski preberemo tudi program: taborni ogled, stanelek z ruskimi voljaki, kino predstava...

To je jedro bodočega največjega satelitskega naselja novega Skopja. Brigade iz vse države. Toda nekaj hišic v tem okolišču je že pod streho. Nedaleč od mladinskih brigad delajo Nemci iz Zvezne republike. Sedemtrideset moči montira hišice, ki jih je poslal nemški Rdeči križ. Doslej so poslali že dvajset hišic, dvajset pa jih je še na poti. V vsaki hišici bodo tri velike sobe za tri družine. Na travniku imajo nameščen reflektor, kar delajo tudi ponoči.

Sredi koruzne njive raste še ena montažna hišica. Lesena je, jelovčina. Na strehi lotčijo fantje zadnje dele. Slovenski govornik z nekaj značilnimi vzkliki, ki že od daleč povedo, kdo je tam.

Tovariš Alojz Kum iz Ljubljane nam pove, tu gradi podjetje »Totrac« iz Ljubljane hišico za svojo zastopnika.

PRVA DRUŽINA V HIŠI — Po potresu se je včeraj prva skopska družina vselila v hišo, ki jo je zgradila tovarna Totra iz Ljubljane za svojega zastopnika Ilijo Simonovskega. Prišlo je do nesporazuma med tovarno in republikanskim štabom. Če ima zastopnik te tovarne pravico, da se vseli v to hišo. Stab je hotel imeti ključne hiše, da bi jih delil po svojem preudarku. Kljub temu so se sporazumeli in popoldne ob petih se je zastopnik Totre vselil.

Foto: Kralj

Ilijo Simonovskega. Njegov dom se je povsem podrl, zena je tik pred porodom. Tovarna je kupila hišico, prišlo nas je šest iz Slovenije in sedaj montiramo. V nedeljek bomo morda že gotovi. Postavili smo močne temelje in klet...

Že čisto pred železniškim prelazom spet eno gradbišče. Kdo dela, kaj delajo? Komunalno podjetje iz Surdulice v južni Srbiji je prevzelo nalogo, da postavi temelje za osem poštnih poslopj. Bodoče satelitsko naselje v Djorče Petrovu bo prvo gotovo. Zato bo prvo potrebovalo svojo pošto.

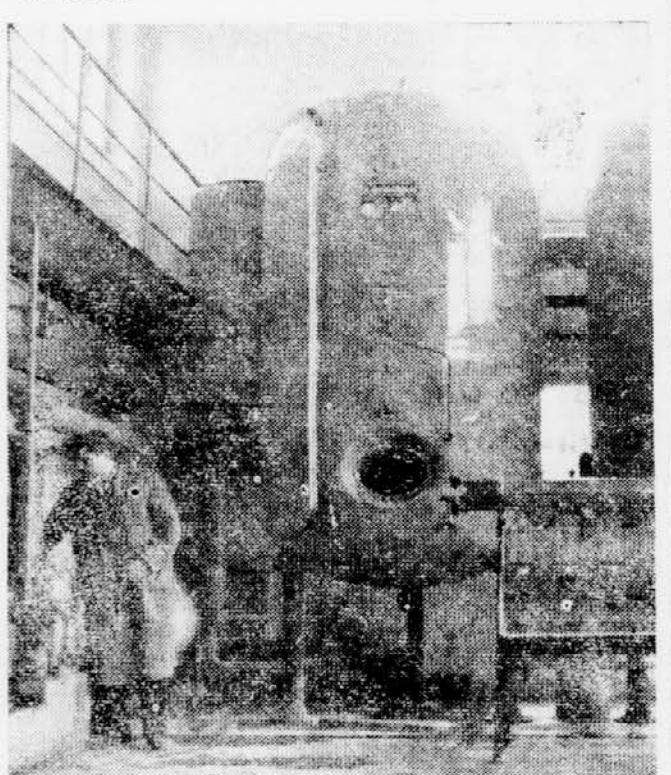
Djorče Petrov je veliko upanje porušeno Skopja. Upanje in zgled, kako graditi in predvsem — kako naglo.

DRAGO KRALJ

Letos več kakovostnih vzorcev

1090 vzorcev iz 21 držav na IX. ljubljanskem vinskem sejmu

Vsakoletni mednarodni vinski sejm na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani postaja iz leta v leto pomembnejše mednarodne prireditve, ki jim vedno bolj raste sloves po vsem svetu. Ta trditve velja v polni meri tudi za letošnji 9. mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme, ki bo za javnost odprt od 31. avgusta do 7. septembra 1963.

FRED VINSKIM SEJMEM. Sodobno opremljena vinska klet v Gornji Radgoni. Foto: M. R.

Naši vinski sejmi se pravzaprav delijo v dva dela: prvi je ocenjevalni, ki je zlasti pomemben za strokovne in komercialne kroge, drugi pa sejemski prireditve za javnost. Prvi, ocenjevalni del sejemске prireditve je letos v glavnem zaključen, saj mora posebna komisija oceniti le še vzorce sadnih sokov. Leti se vedno prihajajo, ker bodo za razliko od prejšnjih let ocenili letos sadne sokove iz letošnjih pridelkov, in to 23. in 24. avgusta.

Mednarodna komisija enologov degustatorjev je letos dobila v oceno 1090 vzorcev in žganih pijač iz 21 držav: Alžirije, Anglije, Avstralije, Avstrije, Bolgarije, ČSSR, Finske, Francije, Grčije, Irške, Italije, Jugoslavije, Južne Afrike, Madžarske, Malete, DR Nemčije, ZR Nemčije, Nove Zelandije, Romunije, Švice in Turčije. Vinskih vzorcev je bilo letos 936 (lani 750). Komisija je podelila 854 medalj (lani 687), in sicer 312 zlatih (175 lani), 462 srebrnih (487) in 83 bronastih (45). Za ocenjevanje je poslalo vzorce vin 186 podjetij, od teh 55 domačin in 131 inozemskih. Razen tega so degustatorji ocenili še 154 vzorcev žganih pijač (lani 144), ki jih je poslalo 44 podjetij. Za žgane pijače je bilo podeljenih 146 medalj (lani 135) — 72 zlatih (52), srebrnih 73 (73) in 1 bronasta (10).

Ze iz številčnih podatkov je jasno razvidno, da so bili vzorci vin in žganih pijač letos na precej višji ravni, ta sejem si je pridobil tolikšen ugled v svetu, da pošiljajo proizvajalci v oceno res samo najboljše vinske vzorce iz izbranih vinskih sort. Zlasti si je ta sejem pridobil mednarodno veljavo zaradi ocenjevalnih komisij, v katerih so številni mednarodni strokovnjaki — enologi in uradni predstavniki vlad-

nih ustanov ali uradni predstavniki nacionalnih strokovnih združenj. Letos je bilo ocenjevanje še strožje kot lani, ker je potekalo po novem pravilniku (usklajenem z mednarodnim pravilnikom). Pomembno je zlasti to dejstvo, da ocenjuje komisija docela nepristransko. Zato je odlikovanje, podeljeno na tem sejmu, zares objektivni znak, najvišje kakovosti. To dejstvo že dolgo cenijo komercialni krogi v tujini in pri nas, zato že iščejo vina in žgane pijače z zlato nalepko Ljubljanskega sejma, ki jamči kakovost.

Od 31. avgusta do 8. septembra

V soboto, 31. avgusta se bo začela sejemska prireditev — letošnji vinski sejem, na katerem bo 62 podjetij razstavljalo vzorce vin, žganih pijač, sadnih sokov ter sodobno opremo za vinogradništvo in kletarstvo. V največji sejemski dvorani A bo letos razstavljala moderna oprema za vinogradništvo, v »Muroku« (okrogli dvorani) razstavlja sejo-doklanski kombinat »Fructale« iz Ajdovščine, v dvorani B pa so vzorci vin in žganih pijač ter poučno-propagandna razstava o našem vinogradništvu. V tej dvorani bo letos tudi poizkušnja vin in žganih pijač iz vseh 21 držav.

V zahodnem prizidku dvorane A bo med sejmom vrsta strokovnih predavanj, tako iz vinske kakor tudi iz stroke sadnih sokov, na kateri bodo sodelovali najboljši jugoslovanski strokovnjaki. Posebnost letošnjega sejma bo tudi v prodaji najboljših pijač, ki jih bodo obiskovalcem sejma nudila nekatera znana domača podjetja ter vinarke zadruge iz Hrvaške, Slovenije in Srbije. Tako bo na ploščadi pred dvorano A in za dvorano na veseličnem prostoru pripravljenih več kot 2500 stolov za goste, ki bodo prišli poskusiti priznane vinske kapljice iz najboljših jugoslovanskih vinogradov. Vsak dan pa bo zvečer na Gospodarskem razstavišču zabava s plesom in kulturnim sporedom od 19. do 23.30 ure. Obiskovalcem bosta na voljo dve plesišči, za vedro vzdušje pa bodo skrbele folklorne skupine in več godbe.

J. G.

Hranilne vloge izplačljive povsod

Komunalne banke podpisujejo sporazum glede recipročnih bančnih uslug

Na seji upravnega odbora Združenja komunalnih bank Jugoslavije so se sporazumeli glede medsebojnih bančnih uslug v poslovanju s hranilnimi vlogami. Pripravili so tudi tekst sporazuma. K temu sporazumu naj bi pristopile vse banke.

Pri sestavljanju predloga sporazuma o recipročnih uslugah komunalnih bank pri poslilih z denarnimi hranilnimi vlogami so se v Združenju komunalnih bank zavedali, da je hitra in pravočasna usluga banke pri izplačevanju hranilnih vlog prvotno eden izmed najboljših propagandnih ukrepov za vlaganje prihrankov, za še večje varčevanje in za še večje uspehe naših hranilnic. Zaradi tega in da bi prihranki PTT stroške za same vlagatelje ter da bi bile usluge v hranilništvu pri komunalnih bankah cenejše od uslug v hranilništvu pri Skupnosti PTT podjetij, so v sporazumu predvideli, da morejo lastniki hranilnih vlog pri vseh bankah — podpisnicah tega sporazuma dvigniti na dan do 50.000 din, na mestu največ 20.000 din, kot je veljalo doslej. Vsote, večje od 50.000 din, pa morejo dvigniti če telefonsko izenatudi po hranilnih knjižicah, pri banki, ki je knjižnico izdala. Banke izplačujejo vloge tudi po hranilnih knjižicah, ki so vezane na rok, če to telefonsko odobri banka, pri kateri je bila vložena hranilna vloga.

Da bi se banka, ki opravlja izplačila, za vsak primer zavarovala, so predvideli posebne elemente, ki jih mora imeti vsaka hranilna knjižnica. Menijo, da bodo vlagatelji pri nekaterih bankah v turističnih krajih posebno v turistični sezoni dvigali s hranilnih vlog znatne zneske in bi zato te banke morale dobiti določeno povračilo od komunalnih bank, ki vodijo te vloge.

Pri sestavljanju teksta sporazuma so v Združenju komunalnih bank menili, da morajo biti vse usluge v zvezi s hranilnimi vlogami še nadejše brezplačne. Z opravljanjem teh uslug banke polarizirajo varčevanje, hkrati pa opravljajo tudi družbeno koristno delo za svoje komunio, kjer ljudje s hranilnih vlog izplačana sredstva tudi trošijo.

V dosedanjih praksah ob iz-

plačevanju hranilnih vlog se je večkrat dogajalo, da so nekatere banke odklanjale izplačila po hranilnih knjižicah drugih bank. Do tega je prišlo predvsem zaradi tega, ker uslužbenici, ki so zaposleni za izplačevanjem hranilnih vlog, niso poznali prejšnjih predpisov o medsebojnem plačevanju in je prav zato nujno potrebno obnoviti sporazum med bankami in z določili sporazuma seznaniti posebno one uslužbenice, ki so zaposleni pri delih s hranilnimi vlogami. Nadaleje se v praksi dogajali nesporazumi med bankami, če so se izgubili plačilni ali izplačilni hranilni listki in večkrat komitentom niso napravili ulug iz čisto tehničnih vzrokov, zaradi spremembe operativne številke pri bankah,

spremembe telefonskih števil, naslovov in podobno.

Zato naj bi vsaka komunalna banka za vse svoje bančne poslovne enote, ki vodijo glede hranilnih vlog svoje knjižkovodstvo, poslala Združenju komunalnih bank Jugoslavije hkrati s podpisanim sporazumom tudi te podatke: 1. Ime banke; 2. Naslov; 3. Številko telefona, po katerem bo moč izenačiti saldo oziroma dobiti odobrenje za izplačilo hranilnih vlog, ki so vezane na rok; 4. Številko žiro računa pri Narodni banki.

Združenje komunalnih bank vseh komunalnih bank z vse, komitenti in ga bo poslalo vsaki komunalni banki, ki je podpisala ta sporazum.

A. L.

Vzporedna pot kmetijstva in industrije

Sestavljanje smernic 7-letnega razvoja soboške občine

Občinska skupščina M. Sobota pospešeno zbira gradivo za sestavo sedemletnega plana gospodarskega in družbenega razvoja te velike občine. Menijo, da je njihova naloga pri tem odgovornem delu predvsem v tem, da usklajajo dolgoročne planske postavke razvoja gospodarskih organizacij.

Dosedanje izkušnje kažejo, da bodo v večjih gospodarskih organizacijah, kot so KIK »Pomurka«, tovarna perila »Mura« itd., kjer na osnovi analitičnega spremljanja proizvodnje lahko jasno začrtujejo svojo perspektivo, tudi smernice sedemletnega plana stvaren odsev celotnega ekonomskega razvoja občine. Pač pa vzbujajo skrbi položaj dohranjenega dela morala poslasta zagotoviti svojim ljudem boljše materialne in delovne pogoje. Zato je nujno privzemanje načrtovalec sedemletnega plana govorice sedemletnega plana gospodarskega in družbenega razvoja, da bi dobilo kmetijstvo vsa zagotovila za skladno rast z ostalim gospodarstvom. Poraba umetnih gnojil, visokorodno semenje, razpoložljivost itd. naj bi bile v sedemletnem planu bolj ali manj konkretne zadožitve. Tudi arondacija sedanjih kmetijsko proizvodnih. Ob tej najbolj perspektivni gospodarski dejavnosti v soboški občini zahtevajo pogoj načrta in nadaljnjem razvoju kmetijstva in vzporedno nalogi usklajevanja predelovalne industrije, ki obeta, da bo v pogojih modernizirane proizvodnje še bolj ovrdenotila kmetijsko proizvodnjo. Ob tej najbolj perspektivni gospodarski dejavnosti v soboški občini zahtevajo pogoj načrta in nadaljnjem razvoju kmetijstva in vzporedno nalogi usklajevanja predelovalne industrije, ki obeta, da bo v pogojih modernizirane proizvodnje še bolj ovrdenotila kmetijsko proizvodnjo.

Slej ko prej se v soboški občini ne bodo izneverili že temeljito oblikovanemu konceptu o nadaljnjem razvoju kmetijstva in vzporedno nalogi usklajevanja predelovalne industrije, ki obeta, da bo v pogojih modernizirane proizvodnje še bolj ovrdenotila kmetijsko proizvodnjo. Ob tej najbolj perspektivni gospodarski dejavnosti v soboški občini zahtevajo pogoj načrta in nadaljnjem razvoju kmetijstva in vzporedno nalogi usklajevanja predelovalne industrije, ki obeta, da bo v pogojih modernizirane proizvodnje še bolj ovrdenotila kmetijsko proizvodnjo.

Povsem razumljivo je, da se bo morala v sedemletnem

razdrobljenih zemljišč družbenih gospodarstev terja od vsakega posvesta temeljit in dognan načrt odkupa in strnjavanja zemljišč, menijo med drugim na občini. Velja še omeniti, da posvečajo vso skrb tudi sadjarstvu, ki bo v ugodnih klimatskih in talnih pogojih lahko vračalo že v bližnji perspektivi bogate sadove za trud in naložbe v to obetajočo gospodarsko panogo.

Občinska skupščina bo na svoji prihodnji seji imenovala komisijo, ki bo s skrbno zbranim gradivom že v kratkem času oblikovala ta navedene pomembni družbeni program perspektivnega razvoja soboške občine.

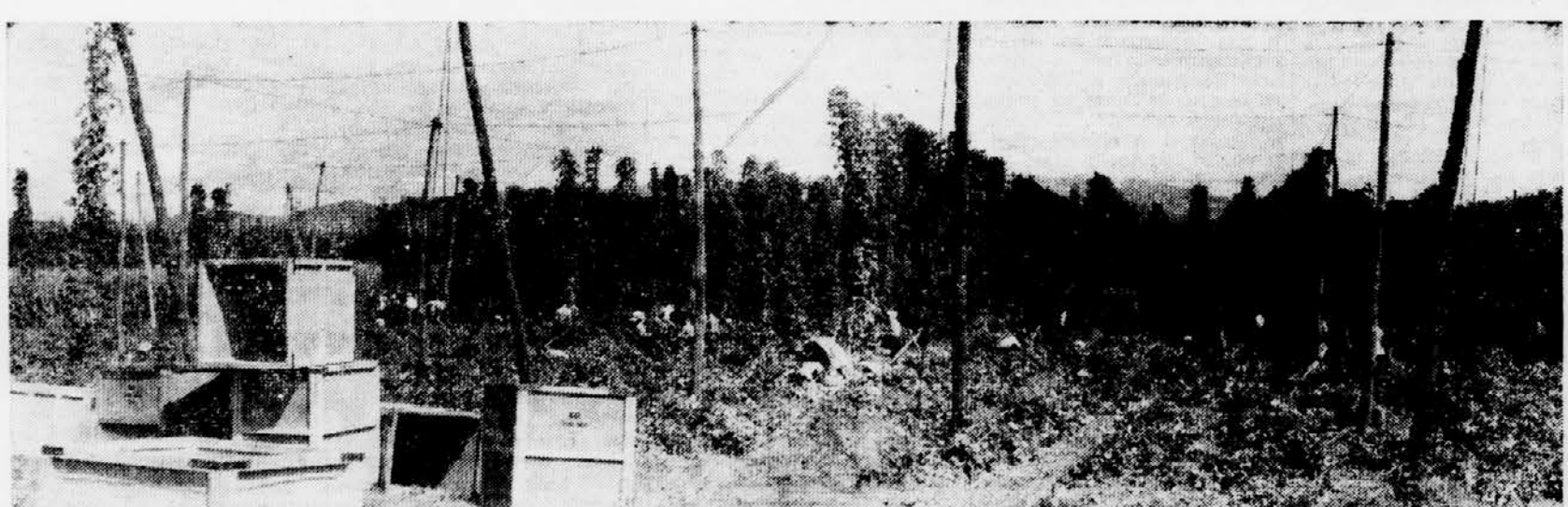
B. BOROVIC

KUHINJSKO POMOČNICO, POMIVALKO in SNAZILKO sprejme takoj RESTAVRACIJA KOPER, Ljubljana — Gradišče 13. 7881

ZA ODRASLE IN OTROKE PRIPRAVLJATE

Royal

PUDING

OBIRANJE HMELJA — Minuli teden so začeli v Savinjski dolini obirati hmelj. Hmeljišča so polna obiralcev, ki prihajajo iz vseh krajev Slovenije. Letošnja letina hmelja ni najboljša. Zaradi suše je hmelj droban in ga po količini ne bo toliko kot lani, je pa kakovosten. Na sliki: na hmeljišču KG Arja vas gre obiranje hmelja hitro od rok. Obiralci so »veterani« iz okolice Ptujja, ki pridejo vsako leto obirat hmelj v Savinjsko dolino. Foto: M. Remec

MESSINA, 19. avg. Jugoslovanske košarkarice so na močnem mednarodnem turnirju osvojile tretje mesto. Sinoči so premagale Romuni-
slovance se je najbolje plastral Jusufov v mušji kategoriji, kjer je prišel na tretje mesto.

Zmagovalec turnirja je reprezentanca Bolgarije, ki je v finalni tekmi premagala CSSR 48:47 (25:21). Organizatorji turnirja - Italijani so se z ekipo uvrstili na četrto mesto šele po sinočnji zmagi nad Madžarsko 50:39 (29:22). *Izveščica: J. Čoban*

karice so vložile maksimum napora, da so premagale dobro ekipo Romunije. Rumunke so igrale zelo dobro in so po prvem polčasu tudi vodile. Tekma je bila zlasti zanimiva ob koncu, ko je jugoslovanska ekipa ušla za dva kosa in ji je uspelo ohraniti zmago, čeprav so igrale še nekaj minut. Za uspeh so najbolj zaslužne Radovanovića, Kaluševića in Buljanova.

Najboljša strelka turnirja je bila s 96 koši Bolgarka Borisova, Kaluševića pa je na drugem mestu s 94 zadetki.

Končni plasman na turnirju: Bolgarija 10, CSSR 9, Jugoslavija 7, Italija 7, Romunija 11, Mađarska pa 6 točk.

**Uspesh
jugoslovanskih
modelarjev**

BEOGRAD, 19. avg. — Semkaj so se vrnili člani jugoslovanske modelarske reprezentance, ki je od 12. do 17. t. m. sodelovala na svetovnem prvenstvu v Wiener Stadthalle. (A. K.)

5:51,5, Kostanjšek (R)	6:11,6,
100 m presto pionirji: Udovč	
(N)	1,11,4, Arh (Bi)
1,12,5,	
200 m prsno pionirke: Pod-	

jugoslavenska ekipa in Julij Metori (vsu iz Zagreba) je osvojila drugo mesto v disciplini modelov na clasticni pogon. V tej disciplini je bila najboljša ekipa Italije z 25%, nato pa Jugoslavija z 25,13 odsto. V ekipnem nastopu je prvaka na tretjem ZDA, ki je vodila naslov svetovnega prvaka pa na štirinajstem mestu.

Jugoslovanski modelarji so preleteli v trajno last poskoda podvahnice dr. Bruna Pitternmanna, na področju davno izginjale mednarodne federacije modelarjev.

V konturni tekmovalcevi iz 30 držav Evrope, Severne Amerike in Azije so se Jugoslovanci v kategoriji do 150 pionirjev uvrstili na drugo mesto, v kategoriji do 27 pionirjev v kategoriji modelov za eksplozivni motorji pa so prišli na deseto mesto.

Neptun 2.881, Bled 2.820, Ilirja 1.781, Radovljica 887.

Tekmovanja se je udeležilo 150 pionirjev in pionirk.

Po tekmovanju so se izbrali plavalci, ki bodo zastopali našo republiko na državnem pionirskem prvenstvu od 27. do 28. avgusta v Kopru.

STOCKHOLM — Švedska plavalci

Neuspeh naših rokoborcev

ISTANBUL, 19. avg. Tu se še snodi koncil XI. šampionat Balkana v rokoborbi prostega sloga. Jugoslovanska ekipa se je morala zadovoljiti z zadnjim — četrtim mestom, in sicer za Turčijo, Romunijo, Bolgarijo. Bolgariji se delovalo na tekmovalcu. Od jugoslovanskega rokoborca je bilo na šteta 4200 m prosto je na igralnem dvojnju švedska: Francija 1260 švedla evropski rekord: časom 8:16.

Tri dni na Iliriji

LJUBLJANA, 19. avg. Od jutri do 22. tega meseca bo na kopališču Ilirija republiško prvenstvo v plavanju.

NAMIZNI TENIS
Silver Star pride
21. septembra

LJUBLJANA, 13. avgusta — Vodstvi ANTK OLIMPIJE in švicarskega kluba SILVER STAR sta se središnji del sporazuma o prijateljski tekmi med ekipno in za posameznike. Prireditev se bo začela ob 19.30.

V predtekmovalnih so si priborili pravico do nastopa v moštevni konkurenci Ljubljana II., Radovljica, Ilirija in Koper, medtem ko igralci iz posamezni konkurenci nimajo omejitev.

Briškočnik, švicarke bo

razumeli o terminu za prvo kolo tekmovanja za pokal evropskih šampionov v namiznem tenisu. Po tem sporazumu bo tekma 21. septembra t. l. v Hrustniku, ker so Švircarji pristali na vse pogoje OLIMPIJCE. SILVER STAR bo po tem srečanju odigral še eno tekmo z LJUBLJANO, bo saj so na sporazumu olimpijske disciplin. Ekipa, ki bo osvojila naslov republiškega prvaka se bo na kvalifikacijah borila za vstop v II. zvezno plavalno ligo.

Jubilant z desetimi goli na eni tekmi

terverjetno v Ljubljani ali Portoroču. Dogovor mora potrditi še mednarodna federacija ETTA v Cardiffu.

Vodstvo SILVER STAR je povabilo Olimpijo na daljšo turnejo v Švico v letošnjem novembru. (dn)

Rodriguez premagal

Pilića
MUNČEN, 19. avg. V finalu tukašnjega međunarodnoga teniskoga turnirja je Rodríguez (Čile) premagao Pilića z 1:6, 4:6, 7:5, 9:7, 6:2. Pilić je dobro začel, toda že v tretjem nizu ga je izdal za tričrta.

nižanja moč, tako da se je moral zadovoljiti s porazom.

V ženskem finalu je Shurmanova (J. Afrika) premagala Turnerovo s 6:1,61.

PRED ŽAHOVSKIM PRVENSTVOM SLOVENIJE

Favorit je Puc

avgusta do 10. septembra v šahovskem domu v Ljubljani, bo v odločitveni velojemstvo Vasje Pirca nastopila šahovska turnirsko ekipa iz Turčije. Turci so kvalifikacijski turnir dosegli s 10. mestom, kar jim daje šahovski prvak Slovenije bo nastopil meseca novembra na XIX. šahovskem prvenstvu Jugoslavije, drugi in tretji pa meseca septembra na evropskem prvenstvu mladih v šahu. V slovenski šahovski ekipi nastopajo mladi igralci, ki so se udeležili turnirskih tekmovanj, ki so jih organizirali ljubljanski šahovski klub in šahovski klub iz Maribora. V slovenski ekipi nastopajo mladi igralci, ki so se udeležili turnirskih tekmovanj, ki so jih organizirali ljubljanski šahovski klub in šahovski klub iz Maribora.

govostilje v Puli. Dva dni pred začetkom turnirja najboljših slovenskih šahovistov je lista udeležencev še vedno nepopolna: mednarodni mojster Stojan Puc, mojstrski kandidati Marjan Amster, Zvezdana Kržišnik, Zdravko Vošpernik, Vladimir Plavčak, Ivo Bajec, in Ljubo Crepinšek in Vinko Cuderman ter

[illegible]

ljal letih sept igral brezkompro-
misal Puc, ki je vsekar najres-
nejši kandidat za prvo mesto. Do-
bi poznavalci slovenskega šaha so
prijazno sprejeli to letošnje prven-
stvo, ki je bilo izredno dobro or-
ganizirano. Najboljši slovenski mojstri ka-
ndidati in provokatorniki s tra-
dicionalnimi slovenskimi remiji te-
žko

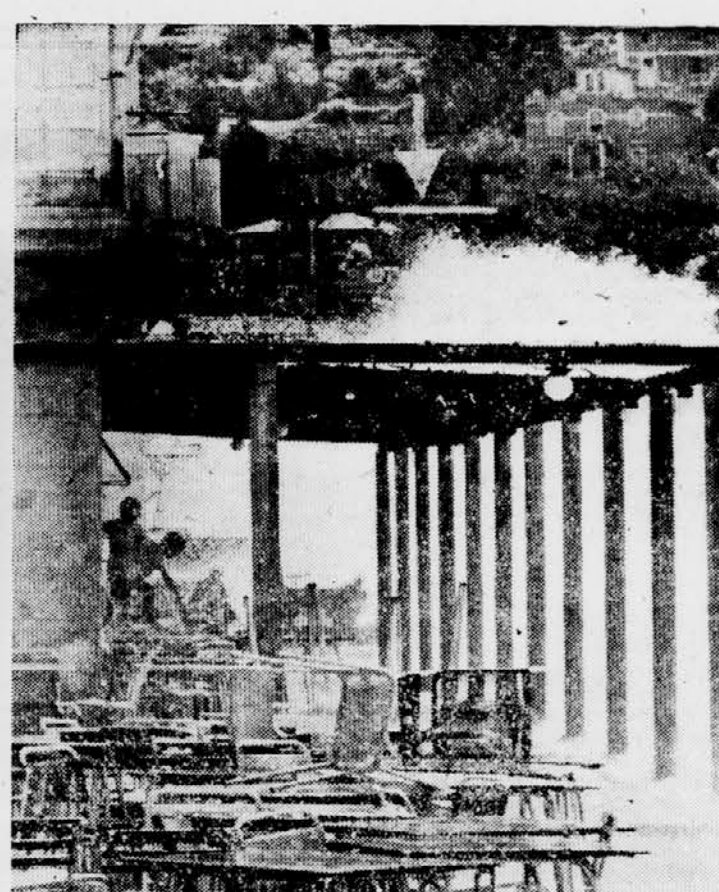
rodin mojstrov. Med največje nejmilijarce sveta pa sodijo najmočnejši tekmovalci za naslov prvaka svetov lanskotnega prvak Ankerst, Kr. 215nik, Vošpernik, Grosek, Plavčak, Bajec, Cuderman in inž. Cre-

RAZGOVOR NA CENTRALNEM ODBORU RDECEGA KRIŽA — Včeraj je na centralnem odboru Rdečega križa Jugoslavije sprejela generalna sekretarka jugoslovanskega RK Mara Rupeš-Osolnik gospoda M'Criera, stalnega predstavnika organizacije CARE v naši državi, in gospoda Landa, predstavnika Zveze svetovnih cerkev in svetovne luteranske pomoči. Namen razgovora je bil pogovoriti se o uskladih pomoči za prebivalce Skopja. Foto: Tanjug

ZDRAVSTVENA POSTAJA. DARILO ZR NEMCIJE — V soboto so v naselju Djoče Petrovi predali Skopjancem montažno hišico, ki sta jo zgradila Rdeči križ in služba za tehnično pomoč Zvezne republike Nemčije. Hiša ima 90 kvadratnih metrov in so v njej trije prostori. Tja bodo nameslili zdravstveno postajo. Prva skopska montažna hiša velja približno 3,5 milijona dinarjev. Na sliki: svečanost ob izročitvi.

JUGO OB SLOVENSKE OBALI — V nedeljo je močan jugo v Piranu dvigoval valove, ki so poplavliali obrežne ulice daleč v notranost mesta. Na naši sliki je verandna obrežna kavarna, ob kateri so se valovi vzpeli do prvega nadstropja. Foto: AGA

Nadaljevanje s prve strani

Podpis Bonna

terimi bi preprečili nemadni napad. Dehler je za to, da bi takšne postaje vzpostavili tudi na ozemlju Zvezne republike.

V svoji izjavi je izrazil upanje, da bo bomska vlada pod predstvom novega kanclerja Erharda, ki naj bi jeseni prevzel dolžnosti, Adenauerja, podprla ukrepe za nadaljnje zboljšanje od nosov med Vahdom in Zahodom.

Dehler je to izjavil pred svojim odhodom na obisk v Moskvo.

Podpredsednik zahodnonemškega Bundestaga je na povabilo predsednika Zveznega sveta Vrhovnega svetla Ivana Spiridonova danes prišel v Moskvo. V ZSSR se bo mudil dva tedna.

Zahodnonemška gostja je pričakal Ivan Spiridonov z drugimi funkcionarji.

Ameriški vojaški šefi

nje, da bo senat ratificiral moskovski sporazum o delni prepovedi atomskih poskusov z večjim številom glasov. Kot jih je potrebnih za dvotretjinsko večino. Da bi sporazum ratificiral, mora najmanj glasovati od 90 najmanj 66 senatorjev. Pričakujejo, da bo senat glasoval v začetku prihodnjega meseca.

George Kennan

ple. Po njegovih mislih bi morale ZDA proučiti možnost, da bi umaknile tudi svoje čete iz Nemčije, kajti od naših sedanjih predlogih glede Nemčije zahtevamo enostranski umik sovjetskih čet iz Vzhodne Nemčije. S tem v zvezi je izrazil mnenje, da vrstjalati pri nje ni realistično in da nje treba pla-

čati določeno ceno za večino stvari, ki jih dobimo.

Opozicija napada Nehruja

vil, da komunisti zahtevajo, naj Nehru ostane na čelu vlade. Premier Nehru pa naj bi reorganiziral vlado tako, da bi izključil iz nje reakcionarne ministre. Mukerđi je kritiziral finančnega ministra Morardžija Desaija ter ministra za kmetijstvo in prehrano Patila. Glede sporazuma z ZDA, po katerem naj bi indijska radijska postaja prenašala oddaje »Glasu Amerike«, je Mukerđi dejal, da je ta sporazum primer vpliva desničarjeve. O predvidenih skupnih letalskih vajah z Britanijo in ZDA je rekel, da pomenijo prvi korak k britanskim in ameriškim oporiščem v Indiji.

Razprava o predlogu za nezaupnico vladi bo trajala tri dni. Sodijo pa, da vladne pozicije niso omajane, ker vladno politiko brezpogojno podpira celotna Kongresna stranka.

V razpravi je potem govoril premier Nehru, ki je med drugim dejal, da je namen indijskih letalskih vajah v tem, da se izjuri indijske letalske sile, in da ti manevri še malo ne pomenijo odnikanja od indijskih opozicij.

»Velika trojica« Včeraj podpis

York Timesa — potem bodo formalnosti v zvezi z deponiranjem moskovskega sporazuma opravili Ruski, Gromiko in Home.

»New York Timesa« tudi navaja mnenje State Departmenta, da bo Kennedy na otvoritvi zasedanja Generalne skupščine govoril o zunanjepolitičnih problemih.

Sudan in Indonezija napovedala bojkot Portugalske in Južnoafriške unije

KARTUM, 19. avg. (Reuters). Sudanska vlada je danes napovedala trgovinski bojkot Portugalske in Južnoafriške republike ter prekinitev pomorskega in zračnega prometa s tema državama. Po tem sklepu je letalstvo in ladjarji Portugalske in Južne Afrike prepovedano uporabljati sudanski zračni prostor in teritorialne vode.

Sudanske firme so v skladu z vladnim sklepom dobile navodilo, naj prekinijo vsako trgovinsko izmenjavo. Prav tako je prepovedan kakršni koli prevoz portugalskega in južnoafriškega blaga preko sudanskega ozemlja. Vsako kršitev tega vladnega sklepa bodo kaznovali z zaporom do 10 let.

Predstavnik indonezijskega zunanjega ministrstva je danes sporočil, da je Indonezija sklenila prekiniti trgovinske odnose z južnoafriško republiko in prepovedati pristajanje južnoafriških letal in letal v indonezijskih lukah in na letališčih.

Indonezijske ladje ne smejo pristati v pristaniščih Južnoafriške republike.

Prav tako so sporočili vladni sklep, da ne bo vzpostavila diplomatskih odnosov z Južnoafriško republiko, dokler bo vlada te države vodila politiko apartheida.

Do teh sklepov je prišlo potem, ko so Varnostni svet in drugi organi OZN obsodili rasistično politiko Južnoafriške unije.

Razstava »Priateljsko sodelovanje SFRJ-ZSSR«

BEograd, 19. avg. (Tanjug). Nocoj so v galeriji kulturnega centra v Domu tiska v Beogradu odprli razstavo »Priateljsko sodelovanje SFRJ — ZSSR«. Razstava je organiziral zvezni sekretariat za informacije in veleposlanstvo ZSSR v Beogradu. Slovesne otvoritve se je udeležilo večje število gostov. Zvezni sekretar za informacije Vinko Winterhalter je ob otvoritvi razstave dejal, da prastavlja nov prispevek k boljšemu spoznavanju narodov obeh držav in za razširitev medsebojnega prijateljskega sodelovanja, ki se v zadnjem času tako uspešno razvija.

Na otvoritvi razstave je govoril tudi veleposlanik ZSSR v Beogradu Aleksander Puzanov, ki je med drugim poudaril, da v obdobju atoma in velikanskih dosežkov znanosti in tehnike ni nobene bolj važne in odgovorne naloge kot zagotovitev trajnega mira, kar ustreza življenjskim interesom vseh narodov.

Gostje iz Københavna v Beogradu

BEograd, 19. avg. (Tanjug). Danski veleposlanik v Beogradu Melchior je priredil nocoj cocktail v čast študijske delegacije Københavna, ki je s predsednikom mestnega sveta glavnega mesta Danske Stjörngvistom sedaj v naši državi kot gost mestne skupščine Beograda.

Boji v Južnem Vietnamu

SAIGON, 19. avg. (Reuters). Južnovietnamske vojaške oblasti so objavile, da so sile osvobodilnega gibanja Vietkongza danes ponovno napadle položaje vladnih čet v pokrajini Kontum, 480 km severno od Saigona. Osvobodilne sile so izvedle te napade na 18. obletnico vietnamske revolucije proti francoski kolonialni okupaciji.

Trade Unioni zahtevajo delavsko samoupravljanje

Pobuda za izpopolnitev zakona o nacionalizaciji

LONDON, 19. avg. (Tanjug). Vodstvo britanskih Trade Unionov je začelo proučevati oblike sodelovanja britanskih delavcev pri upravljanju podjetij. O tem govori poročilo, ki ga bodo dali na kongresu Trade Unionov v Brightonu letos septembra.

Iniciativno za večjo udeležbo delavcev pri upravljanju so dali nacionalno združenje »elektroizolatorji«, ki so na svojem kongresu zahtevali naj prihodnja laburistična vlada spremeni sedanj zakon o nacionalizaciji in toliko, da bi obvezno določal ustrezno sodelovanje delavcev pri upravljanju v nacionalizirani industriji. Ta predlog je sedaj podprlo tudi vodstvo Trade Unionov, ki v svojem poročilu ugotavlja, da sedanja oblika skupnih posvetovanj, ki obstoji v nacionalizirani industriji, ni izpolnila pogojev iz posameznih industrijskih in priporočila stimuliranja razvoja posameznih združenj, ki je v nrečnosti omogočilo spremembo strukture v vrsti združenj.

Na lanskem kongresu Trade Unionov in po njem so veliko razpravljali o reformi telega ustroja Trade Unionov in o možnostih zmanjšanja sedanjega velikega števila združenj. Iz poročila za septembrski kongres je razvidno, da vodstvo Trade Unionov ne bo prišlo z nobenimi senzacionalnimi predlogi glede kakršnih koli večjih organizacijskih reform.

Britanski delavski razred, posebno tisti v nacionalizirani industriji, se za ta vprašanja zelo zanima. Mnenja so, da je delegacija Trade Unionov med svojim obiskom na Švedskem posvetila veliko pozornost vprašanju večjega sodelovanja delavcev pri upravljanju.

Nov spopad v Kurdistanu

Kurdski študenti v Münchnu obsojajo Arefov režim

BEJRUT, 19. avg. (Tanjug). Po vesteh iz Iraka so pristajši kurdskega voditelja Barzanija izvedli več napadov na položaje iraških čet na severnih področjih države. V enem izmed zadnjih poročil iraške vojske je tudi povedano, da so Barzanijevi pristajši napadli konvoj, da pa je bil napad odbit.

Ikrati s temi vestmi o položaju na iraškem severu je več bejrutskih listov objavila poročila o kongresu kurdskih študentov v Münchnu, na katerem so Barzanijevi pristajši zelo ostro obsodili sedanj režim v Iraku. Na kongresu je govoril tudi Džalal Talabani, član centralnega odbora kurdske Demokratske stranke in eden izmed voditeljev kurdske vstaje.

Talabani je na zadnjih pogajanjih med Barzanijem in iraško vlado vodil kurdske delegacije. Pogajanja so bila od srede februarja do začetka junija, ko so jih nenadoma prekinili in je iraška vlada objavila sporočilo, v katerem je zahtevala od Barzanijev brezpogojno vdanje, na kar se je začela vojaška akcija proti Kurdom.

Talabani je v Münchnu obsodil sedanj iraško vlado, rekoč, da so narodi širom po svetu razumeli boj Kurdov in se jim zde upravičene kurdske zahteve. Poudaril je, da Kurdi ne zahtevajo nič drugega kot pravico do avtonomije.

Telegrami

POTRES V GRČIJI — ATENE. V zahodni Grčiji so zabeležili močne potresne sunkne. V mestu Patri so prebivalci bežali na ulice, kjer so preživeli vso noč.

VELEPOSLANIK SFRJ PRI MAKARIOU — NIKOSIA. Novo imenovani veleposlanik SFRJ na Cipru Branko Vučinić je izročil akreditivna pisma predsednika ciprske republike Makariou. Na slovesnosti sta prisostvovala podpredsednik Kučuk in zunanji minister Arazos.

NEHRUJEVA SESTRA BO VODILA INDIJSKO DELEGACIJO NA ZASEDANJU OZN — NEW DELHI. Indijsko delegacijo na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine OZN bo vodila gospa Vidjaja Lakšmi Pandit, guverner države Maharashtra in sestra premjera Nehruja.

MONGOLSKI OBISK V BOLGARIJI KONCAN — VARNNA. Mongolski premier in prvi sekretar CK Ljudske revolucionarne partije Mongolije Cedenbal je odpotoval iz Bolgarije v domovino.

Pa še to

NAPACNO PLANIRANJE — Zenska revija »Fuer Dich«, ki izhaja v vzhodnem Berlinu, piše, da v DR Nemčiji primanjkuje vsaj deset tisoč otroških vozičkov. Po mnenju članke je primanjkljaj posledica »napačne« ocene pri planiranju povečanja proizvodnje na tem sektorju domačega trga... Na katerem sektorju, tovarišice?

Aretacije v Turčiji

ANKARA, 19. avg. (AFP). Turška policija je v zadnjih 48 urah zadržala 172 ljudi. Potem so v Istanbulu aretirali 15 ljudi in v Ankari 19. v drugih mestih pa tri. Policijska akcija se nadaljuje.

Kakor je izjavil minister za carine Orhan Ostrak, vršilec dolžnosti zunanjega ministra, ki je na obisku v Iranu, so med aretiranimi »vektremisti z desnice in levica«. Slednji so zapleteni v afero bivšega pokovnika Talala Aldemira, ki je vodil udar 20. in 21. maja t. l. in ki mu zdaj sodi vojaško sodišče. Pred to sodišče bodo prišli tudi ljudje, ki jih je aretirala policija v zadnjih dneh.

Turška Velika nacionalna skupščina je danes z veliko večino glasov potrdila sklep vlade o podaljšanju izrednega stanja v državi za nadaljnja dva meseca.

Izredno stanje so uvedli v Turčiji po 21. maju, ko so začeli poskus vojaškega udara proti vladi Ismeta İnönija.

Umrli predsednik pakistanskega parlamenta

DAKA, 19. avg. (AP). Predsednik pakistanske narodne skupščine Maulvi Tamizudin Kan je danes umrl, star 74 let.

Referendum o alžirski ustavi

ALŽIR, 19. avg. (Tanjug). Letos septembra bo ljudski referendum o prvi ustavi alžirske republike. Osnutek ustave, ki ga je sestavilo vodstvo FLN, bodo predložili v proučitev ustavnim in skupščini. To je po alžirskem radiu povedal poročevalec skupščinske komisije za ustavo Ben Abdalal.

Skupščina se je danes sestala, da bi razpravljala o zakonskem predlogu, po katerem imajo vsi alžirski državljani ne glede na spol ali vero pravico glasovati na referendumu o ustavi, če so dopolnili 19 let. Po dosedanjih zakonih so imeli volilno pravico v Alžiriji ljudje, ki so dopolnili 21 let.

»Pohod dela in svobode«

V ZDA napovedana manifestacija proti segregaciji

WASHINGTON, 19. avgusta (Tanjug). Washingtonski »Pohod dela in svobode«, najavljen za 28. avgusta, za katerega pravijo, da je pohod stoletja, bo po predvidevanjih voditeljev integracionističnih organizacij zbral od 100 do 200 tisoč črncev iz vseh krajev ZDA. Tukajšnja javnost vidi v tem pohodu močno manifestacijo najbolj perečega ameriškega notranjega vprašanja.

Voditelji raznih črnskih organizacij, ki se bore za enakopravnost, temnopolti ljudi, izjavljajo, da ta pohod pomeni podporo predsedniku Kennedyju pri reševanju črnskega vprašanja, pričakujejo, da bosta predsednik ZDA in Kongres sprejela njihovo delegacijo. Prav tako poudarjajo, da je potrebno zagotoviti zaščito pri izvajanju državljanjskih pravic in ustvariti pogoje, da bi zaostlost črnskih množic čim hitreje premagali.

Voditelji teh organizacij so prav tako mnenja, da se državljanjske pravice ne dele na važne in manj važne in da je treba uresničiti vse naenkrat, ker so vse zelo nujne.

Zahteve črncev podpirajo tudi nekateri druge manjšine, ki si hočejo izboljšati položaj. To so med drugim nekateri židovski organizacije, ki so sklenile bojkotirati poslovna združenja, ki podpirajo segregacijo.

Istočasno s pripravami na pohod še nadalje trajajo demonstracije črncev proti diskriminaciji pri delu, v šolah in na javnih mestih. Val protestov je zajel predvsem ameriški Jug.

Koristni gospodarski sporazumi z nekaterimi afriškimi državami

Izjava sekretarja za trgovino SR Srbije Ljubomira Mijatovića

BEograd, 19. avg. (Tanjug). Sekretar za trgovino SR Srbije Ljubomir Mijatović, ki je vodil jugoslovansko delegacijo na obisku v Nigeriji, Kamerunu in Dahomeju, je Tanjugu izjavil, da je imela delegacija s predstavniki vlad teh držav zelo koristne razgovore o možnostih, da bi povečali blagovno menjavo in uvedli obojestransko koristne oblike gospodarskega sodelovanja. Rekel je, da so se člani vlad teh držav, gospodarski voditelji in predstavniki raznih tvrdki zelo zanimali za razvijanje bolj intenzivne blagovne menjave in za širše gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo.

Jugoslovanska delegacija se je v Lagosu pojavljala za sklenitve sporazuma v trgovini in gospodarskem sodelovanju ter sporazuma o znanstvenotekničnem sodelovanju med Liberijsko in Jugoslavijo. Ti sporazumi so že parafirani, in v kratkem je pričakovati, da jih bodo tudi podpisali. To bodo prvi gospodarski sporazumi med obema deželama.

V Kamerunu in Dahomeju je imela jugoslovanska delegacija razgovore s predstavništvom vlad in z gospodarskimi funkcionarji o možnostih, da bi povečali obseg menjave in razvili širše gospodarsko sodelovanje. S tema deželama so bili že prej parafirani prvi gospodarski sporazumi in tudi ti sporazumi bodo v kratkem podpisani.

Z jugoslovansko gospodarsko delegacijo so bili na obisku v Nigeriji, Kamerunu in Dahomeju tudi predstavniki desetih velikih zunanjetrogovinskih podjetij, ki že poslujejo s temi deželami ali pa so zainteresirani za blagovno menjavo z njimi. S turkami Nigerije, Dahomeja in Kameruna so navezali številne poslovne stike.

Finančni minister Giscard d'Estaing je nedavno opozoril na nevarnost nenadne države in je napovedal, da bo vlada v začetku jeseni sprejela ukrepe za stabilizacijo. Gospodarski krogi pa so mnenja, da tu ne bo šlo brez velikih težav, kajti če so življenjski stroški povečali v poletnih mesecih, ko nizke cene sedja in sočiva niso mogle absorbirati podražitve mesa, masla, jaja, sladkorja in nekaterih drugih živil, potem se da to še težje doseti jeseni. Nedavno se je podražil tudi kruh.

Sestanek »osmih nevrtralcev« v Ženevi

ŽENEVA, 19. avg. (AFP). Predstavniki osmih nevtralnih držav na konferenci za razorožitev v Ženevi so imeli danes sestanek, na katerem so proučili vprašanje priporočil konference Generalne skupščine OZN.

Na podlagi svojega mandata mora konferenca o razorožitvi v začetku prihodnjega meseca poslati poročilo Generalni skupščini in predlagati nove ukrepe na področju razorožitve.

Po današnjem sestanku »osmih nevrtralcev« (Indija, Brazilija, Švedska, Burma, ZAR, Nigerija, Mehika in Etiopija) so delegati teh držav izmenjali mnenje o možnostih, da bi Generalni skupščini poleg drugega predlagali nadaljnjo razpravo z namenom, da bi dosegli sporazum o splošni prepovedi vseh jedrskih poskusov, nadalje o začetnih ukrepih razorožitve kakor tudi nekatera splošna vprašanja. Pričakujejo, da se bodo nevrtralci sestali še enkrat pred koncem tega tedna.

Napad piratskega letala na Kubo

HAVANA, 19. avg. (Reuters). Kubanski list »Revolucion« piše, da je neznano »piratsko« letalo davi napadlo pristanišče Casilda, na južni obali pokrajine Las Villas. Letalo je vrlo na to kubansko pristanišče zažigalne bombe, ki so zažele tankerje za nafto in povzročile požar.

Poseben sestanek sta imela danes tudi šefa sovjetske in britanske delegacije, ki sta proučevala tekoča vprašanja o proceduri dela konference.

Sprejem pri podpredsedniku Rankoviću

BEograd, 19. avg. (Tanjug). Podpredsednik republike Aleksandar Ranković je kot pokrovitelj VII. evropskega in izrednega svetovnega prvenstva v jakaju na mirnih vodah sprejel danes polno predstavništvo organizacijskega odbora tega prvenstva. Podpredsednika Rankovića so seznanili s programom in v doslej izvršenimi pripravami v organizaciji te športne prireditve.

Ta športna manifestacija bo od 23. do 25. avgusta na Plivskih jezerih pri Jajcu. Sodelovalo bo 446 tekmovalcev in tekmovalki iz 25 evropskih in izvenevropskih držav.

Podpredsednik Ranković se je zanimal tudi za druga vprašanja v zvezi s to športno prireditvijo. O možnostih izkoriščanja športnih in drugih objektov, ki so jih zgradili, za potrebe turizma, nadalje o razvijanju kajakaškega športa v naši državi itd.

Napoved za ture: Pretežno sončno bo, proti večeru od zahoda nekoliko povečana oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo okoli 7 °C. V Primorju 16. najvišje dnevne nekaj nad 20, v Primorju 25 stopinj C.

VREME